

Loparska beseda

Broj 10 - studeni 2011.

OPĆINA LOPAR: Zajedno smo odradili jednu od najuspješnijih turističkih sezona • **TZO LOPAR:** Promocija kao glavna pretpostavka za uspješnu turističku sezonu; Nagrada za dugogodišnja ulaganja - Plavi cvijet • **CENTAR ZA KULTURU LOPAR ZAPOČEO S RADOM** • **POZIVNICA:** Peta *Loparska noć*; Izložba "Vjedi Slovo"; Mala gospa 2011.; Promocija zbirke pjesama "Ja i ti" • **MATICA HRVATSKA:** ogranak Rab spašava rapsku lađu od zaborava • **VRTIĆ:** Partnerstvo roditelja odgojitelja • **SPORTSKE I DRUGE AKTIVNOSTI:** Moto susret 2011.; Održano natjecanje u udičarenju • **ZAVIRIMO U GEOLOŠKU I ARHEOLOŠKU POVIJEST LOPARA** • **PUTOPISNA BILJEŠKA:** Američki san

3 UVODNA RIJEČ

4 OPĆINA LOPAR

4 "Zajedno smo odradili jednu od najuspješnijih turističkih sezona"

5 Loparu sredstva IPA fonda

6 Izgradnja sportske dvorane

6 Javna rasvjeta na D – 105

7 Aktivnosti na vodoopskrbi Općine Lopar

7 Izabrani članovi drugog saziva Savjeta mladih

8 Posjet premijerke Jadranke Kosor

10 Obilježavanje Dana sjećanja na žrtve totalitarnih režima

11 Svečana sjednica Općinskog vijeća

12 TZO LOPAR

12 Promocija kao glavna pretpostavka za uspješnu turističku sezonu

15 Aktivnosti TZO – a po pitanju zaštite interesa iznajmljivača

16 "Lopar – zatvorena rivijera"

16 Plavi cvijet kao nagrada za dugogodišnja ulaganja

17 Stihovi Snježane Perić i klapa Intrade – garantirani uspjeh

17 Međusobna ljubav bez granica

18 CENTAR ZA KULTURU LOPAR

18 Centar za kulturu Lopar započeo s radom

19 UDRUGE

19 DVD Lopar (2010.)

20 Susret Alenovih prijatelja

20 UVDR Lopar:

Obilježavanje Dana pobjede i domovinske zahvalnosti

21 U Loparu predstavljena knjiga "Na prvoj crti protiv smrti"

22 FOTOREPORT

23 "POZIVNICA"

24 Dani loparskog krumpira

24 S mirisom i okusom lavande

25 Virtuozni nastup Vitomira Ivanjeka

25 Peta loparska noć

26 Vesele ribarske fešte

27 Izložba "Vjedi Slovo" – podsjetnik na vrijednu glagoljašku baštinu

27 Mala gospa 2011.

28 "Ja i ti"

28 U šetnji Kalelargom

29 Kreativna decoupage radionica

30 MATICA HRVATSKA – OGRANAK RAB

30 Veliki projekt: spasiti rapsku lađu od zaborava

31 DJEČJI KUTAK

31 Kako su moto mrazovi prošle godine izmamili dječje osmijehe

32 Vrtić: Partnerstvo roditelja i odgojitelja

važno za djetetov kvalitetan razvoj

33 Djeca obilježila Dan kruha

33 SPORTSKE I DRUGE AKTIVNOSTI

33 "Kids Aerobic" oduševio najmlađe

33 Sport i humanost = Fitnes Aero

34 "Loparski tići" na Poljudu

34 Malonogometni turnir veterana, Mala gospa 2011.

35 Moto susret 2011.

35 Održano natjecanje u udičarenju

36 ZAVIRIMO U GEOLOŠKU I ARHEOLOŠKU POVIJEST LOPARA

36 Arheološko blago u turističkoj ponudi Lopara

36 Izlet kroz loparsku geološku prošlost

38 PUTOPIISNA BILJEŠKA

38 Američki san

UVODNA RIJEČ

Dragi čitatelji,

pred vama stoji 10. Loparska beseda. Na prvim stranicama ovog malog jubilarnog broja pripremili smo vam nekoliko članaka o radu Općine i TZO – a; osvrta na proteklo razdoblje – posebice na turističku sezonu, na događaje koji su je obilježili, i planove u bliskoj budućnosti. Centar za kulturu Lopar je započeo s radom i upoznat će vas ukratko s planiranim programskim aktivnostima. DVD Lopar prisjeća se važnih događaja kako u ovoj, tako i u protekloj 2010. godini, a UVDR Lopar donosi osvrt na obilježavanje Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, te Dana neovisnosti.

U *Fotoreportaži* pogledajte, a u rubrici *Pozivnica* pročitajte gdje smo sve ovoga ljeta bili, u kakvim kulturnim događanjima sudjelovali, što smo organizirali, kako smo se zabavljali i kako smo kreativnim radom ispunili prve hladne jesenske dane.

Saznat ćemo nešto i o velikom projektu izgradnje rapske lađe kojeg već neko vrijeme priprema Matica hrvatska – ogranak Rab.

U *Dječjem kutku* prisjetit ćemo se kako su prošle godine moto mrazovi razveselili djecu u Loparu, kako je prošlo ovogodišnje obilježavanje Dana kruha, a odgojiteljice iz vrtića napisale su nešto o radionicama koje su u suradnji s roditeljima pripremale za djecu tijekom ove godine.

Rubrika *Sportske i druge aktivnosti* donosi nekoliko razolikih članaka, kako o onima najmlađima, tako i o veteranima u nogometu; o humanom djelu Udruge Fitnes Aero; o drugom po redu moto susretu, te o natjecanju u udičarenju.

Prošetat ćemo zatim nakratko kroz jedan dio loparske geološke i arheološke prošlosti, a na kraju, u maloj putopisnoj bilješci jednog mladog Loparanina, putujemo u Ameriku.

Prisjetite se, saznajte nešto novo, prošećite, otputujte zajedno s nama – ostanite uz *Loparsku besedu* i uživajte!

Sandra Paparić

“Zajedno smo odradili jednu od najuspješnijih turističkih sezona”

Poštovane Loparke i Loparani, dragi prijatelji i posjetitelji Lopara, danas možemo sa sigurnošću ustvrditi da smo svi zajedno odradili jednu od najuspješnijih turističkih godina. Zahvaljujem se svima, jer obavljajući svoje radne zadaće, svatko je u svom segmentu doprinio tom uspjehu. Odrađivanjem turističke sezone i turističke aktivnosti kao glavne gospodarske aktivnosti u Loparu, gotovo automatizmom se uspješno odraduju i ostali procesi. To potvrđuju i statistički pokazatelji, brojne činjenice, kao i uspjeh u mnogim događanjima i manifestacijama. Vrlo je bitna činjenica da je snažan turistički i gospodarski "pritisk" izdržala i infrastruktura, posebice u onim najosjetljivijim pitanjima javne vodoopskrbe i odvodnje.

Ovogodišnja priznanja Loparu na županijskoj i državnoj razini, o kojima ćete više pročitati kasnije, između ostalog potvrđuju i opravdanost osnivanja ponajprije Turističke zajednice, a zatim i Općine. Iako nas čekaju još brojne zadaće i mnogi mali komunalni programi, dosadašnji napor generacija mještana i turističkih djelatnika su prepoznati, i to nas čini posebno sretnima i ponosnima.

Veliku čast i priznanje kako Općini Lopar tako i otoku Rabu, upriličala je 25. srpnja predsjednica Vlade RH Jadranka Kosor, koja nas je posjetila u pratnji četiri ministra (gotovo pola Vlade). Činjenica da je to prvi put u povijesti da predsjednik Vlade RH posjećuje otok Rab čini ovaj događaj još značajnijim.

Usprkos teškim gospodarskim prilikama, Općina Lopar i ove je godine odradila niz aktivnosti i programa, u tijeku su i neki strateški i dugoročni programi od kojih svakako treba izdvojiti izgradnju nove vodospreme čija vrijednost je gotovo 5.000,000,00 kn; infrastrukturno opremanje radne zone preko 2.500,000,00 kn; u tijeku je projektiranje i otkup zemljišta za polivaletnu spotsku dvoranu gdje je za otkup zemljišta potrebno 2.200,000,00 kn te za samo projektiranje još 500,000,00. Vrijednost ukupne investicije planira se na 14.000,000,00 kn. Općina Lopar projekt dvorane nominirala je prema Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture, u program EIB-3 "Projekt razvoja infrastrukture na otocima i u priobalju". Ministarstvo je pismom namjere potvrdilo nominaciju projekta i sufinanciranje u vrijednosti od 70%, tj. 9.800,000,00 kn. Do kraja godine očekujemo potpisivanje ugovora. Gotovo dvije godine traju pripreme na otkupu zemljišta i okrupnjavanju parcele, te projektiranju trgovačkog centra, gdje se vrijednost investicije privatnog investitora očekuje na razini od 22.000,000,00 kn. U tijeku je i rekonstrukcija crkve sv. Nikole na punti Sorinja čija vrijednost radova, uključujući i

dosad odrađene istražne radove i dokumentaciju, prelazi 1.200,000,00 kn. Samo ove godine izgrađeno je preko 700 m sekundarne mreže odvodnje (kanalizacije), uređena je školjera na Melku, u suradnji s mještanima uređeni su vezovi u Lučici "San Marino", a ti i brojni drugi programi potvrđuju sustavno i promišljeno vođenje mjesta.

Dugotrajna procedura donošenja prostornog plana kratkotrajno je odgodila početak značajnih projekata. Donošenje prostornog

plana očekuje se do kraja godine. Općina Lopar pribavila je sve potrebne suglasnosti nadležnih ministarstava, a trenutno je plan na suglasnosti u PGŽ-u, te je još potrebno pribaviti suglasnost Ministarstva zaštite okoliša. Veliki problem i pitanje legalizacije izgrađenih objekata, o čemu se s Ministarstvom i Županijom vodilo najviše rasprave, riješen je na razini države donošenjem Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama. Općina Lopar je sukladno Zakonu donijela i odluku o broju etaža koje se mogu legalizirati (4) za objekte u gospodarskoj funkciji i u kojima je stalno prebivalište.

Općinski načelnik
mr.sc. Alen Andreškić

RADOVI I PLANOVI

Loparu sredstva IPA fonda

Adria.MOVE IT!

Početak prosinca prošle godine u sklopu programa IPA – Jadranske prekogranične suradnje u razdoblju od 2007. do 2013. godine, nadzorni odbor programa IPA-e prihvatio je ponuđene programe, a među kojima se nalazio i projekt održivog sustava transporta akronima Adria.MOVE IT! i imenom "Support to sustainable forms of mobility in coastal towns", kojem je nositelj bio Grad Dubrovnik i partneri Gradovi Novigrad i Umag, Općina Lopar te Kotor u Crnoj Gori i Piran u Sloveniji.

Za projekt Adria.MOVE IT! Osigurano je -1.796.268,70 EUR i provodit će se tri godine s ciljem promocije održivog transporta, povećanja efikasnosti i sigurnosti prometa, zaštite okoliša, te povećanog udjela javnog prijevoza i poboljšanja infrastrukture biciklističkih staza. Troškovi odobrenog projekta će se sa 85% financirati iz fonda IPA dok će se 15% financirati iz vlastitih proračuna partnera.

Namjera projekta je promocija održivih prijevoznih usluga zbog poboljšanja prometne mreže na području Jadrana i povećanja učinkovitosti i sigurnosti prometa. Ovim projektom pokušat će se riješiti prometna problematika na projektnom području uz pomoć održivih urbanih prometnih rješenja. Takva rješenja podrazumijevaju uvođenje i populariziranje alternativnih načina prijevoza, poput javnih bicikala ili dostupnijeg javnog prijevoza. Projekt će pružiti priliku za jačanje ekološki prihvatljivih oblika prometa. Povezivanje gradova iz primorskih područja Hrvatske, Crne Gore i Slovenije bazira se na sličnim problemima s mobilnošću u jadranskim gradovima, povezanima s prostornim i povijesnim specifičnostima. Gust promet je posljedica povijesne kompaktnosti primorskih gradova na jedinstvenim lokacijama koje nisu bile planirane za današnju dinamičnu prometnu fluktuaciju i značajno povećanje populacije tijekom turističke sezone. Promet i pristupačnost, kao i planiranje sredstava za mobilnost bit će poboljšani zajedničkim rješenjima.

"Kick-Off" radni sastanak između predstavnika partnerskih gradova i općina održao se u Dubrovniku 30.03.2011. u hotelu Rixos Libertas, s temom dogovora o zajedničkim aktivnostima i daljnjoj implementaciji projekta. Sporazum o suradnji ("Partnership Agreement") potpisan je 31.03.2011. u Vijećnici Grada Dubrovnika u 11,00 sati, nakon čega je uslijedila konferencija za tisak. Sastanku su prisustvovali koordinatori projekta i gradonačelnici te predstavnici gradonačelnika uključenih gradova i Općine Lopar.

Vrijednost "našeg" projekta je - 224.000,00 EUR, a kandidirani

projekt je izgradnja pješačke i biciklističke staze na postojećoj stazi koja povezuje dvije točke: "Sveti Rok" i "Jamina". Koristit će se u svrhu "izmještanja" pješaka i biciklista (uglavnom turista) iz centra mjesta prema Geoparku otoka Raba, zaobilazeći preopterećeni prometni pravac koji vodi od centra mjesta prema autokampu i spomenutom geoparku. Staza će biti šljunčana s betonskim nasipom koji će spriječiti istjecanje potoka koji slijedi stazu. Postavit će se info-punkt, koševi za smeće i odmorište. Duljina staze je 500 m, a širina 2,5 m. Uredit će se i kružna ruta namijenjena turističkom vlaku, a u svrhu pristupa plažama u Loparu kako bi se očuvala priroda odnosno ograničio pristup automobilima.

Dana 26. i 27. rujna ove godine održano je otvaranje ponuda prve zajedničke javne nabave za vanjsku tehničku podršku hrvatskih partnera u sklopu projekta te "Visibility event" – biciklijada u Dubrovniku u kojoj su sudjelovali koordinatori projekta, predstavnici Grada Dubrovnika te učenici privatne gimnazije.

Marijana Protulipac Tomičić, bacc.oec.

Koordinator projekta za Općinu Lopar

Izgradnja sportske dvorane u Loparu

Nakon gotovo dvogodišnjih priprema i razrade idejnih rješenja oko planiranja centra mjesta, započete su završne aktivnosti na rješavanju imovinsko - pravnih odnosa za otkup zemljišta za polivalentnu sportsku dvoranu. Potpisani su kupoprodajni ugovori za šest nekretnina, u površini od 2163 m² u centru mjesta. Ovom prilikom zahvaljujemo se svim vlasnicima zemljišta na razumijevanju i susretljivosti kako bi se pristupilo rješavanju ovog, za Općinu Lopar, svakako najvećeg financijskog, infrastrukturnog i društvenog projekta.

Idejno rješenje sportske dvorane izradio je poznati projektant Nenad Kocijan (koji je projektirao dvorane u Malinskoj i Matuljima). Prva faza obuhvaća površinu objekta od 1640 m². Treba istaknuti da je dvorana trodijelna te da ima borilište standardnog rukometnog igrališta, četiri svlačionice, tribine s 300 sjedećih mjesta, manju prostoriju za fitness, dvije društvene prostorije, te manji ugostiteljski objekt.

Ovakav objekt izvanredno će se

uklopiti u turističku i drugu gospodarsku ponudu našega mjesta.

Dinamika daljnjih aktivnosti ovisit će o brzini rješavanja uknjižbe prava vlasništva u zemljišnim knjigama, jer neke nekretnine nisu identične u knjižnom i vanknjižnom vlasništvu. Također, brzina donošenja prostornog plana u kojem je objekt dvorane dobio "status" objekta od posebnog interesa za Općinu Lopar, determinirat će brzinu nastavka ovog projekta. Datum dobivanja građevinske dozvole vrlo je teško precizno planirati zbog gore navedenih pitanja koja nisu u nadležnosti Općine Lopar. Pitanje lokacije ovako značajnog objekta zasigurno će odrediti razvoj centra Lopara, ali i društveni život našeg mjesta, zato smo uvjereni da je ovo najbolja lokacija sportske dvorane i u odnosu na osnovnu školu i u odnosu na centar te njenu funkcionalnost, što dodatno potvrđuje i primjer na otoku. Sadržaji koji bi se trebali izgraditi neposredno uz dvoranu, ponajprije trg, polivalentnost dvorane i mogućnost da se sve to gradi u fazama, argumenti su koji potvrđuju na-vedenu lokaciju. Postoje i opravdani strahovi oko potencijalne lokacije i razrješenja imovinsko - pravnih odnosa, tako

da je razrađen i alternativni scenarij s gradnjom dvorane na drugoj, manje prihvatljivoj lokaciji.

Zahvaljujem se još jednom svim vlasnicima nekretnina te svima kojima su doprinijeli realizaciji ovog programa, kao i vama mještanima na strpljenju i razumijevanju. Nastojat ćemo vas izvještavati o daljnjim aktivnostima na ovom vrlo bitnom projektu.

Općinski načelnik
mr.sc. Alen Andreškić

Javna rasvjeta na D-105

U posljednjih pet godina na području Općine Lopar učinjeni su značajni naponi i investicije u održavanje i proširenje javne rasvjete. Tako je sredinom srpnja zasvjetlila i javna rasvjeta na ulazu u mjesto, uz šetnicu i biciklističku stazu uz državnu cestu D-105. Investicija vrijedna gotovo milijun kuna ulaz u Lopar osvjetljava u dužini od otprilike dva kilometra. Rasvjeta je projektirana po današnjim ekološkim standardima (bez tzv. zagađenja neba) štednih karakteristika, što je bitno radi uštede energije i mogućnosti smanjenja osvjetljenja u kasnijim noćnim satima. ... →

Osim ove investicije u proširenje javne rasvjete, treba spomenuti i izgradnju javne rasvjete prema Lučici "San Marino" s devet rasvjetnih mjesta, kabliranje javne rasvjete u dužini od 200 m uz potok "Jerkovica", te kabliranje u dužini od 250 m prema obiteljskoj kući gosp. Lina Paparića. Također, postavljeno je nekoliko rasvjetnih tijela u staroj jezgri Lopara, te "Podmućel". U tijeku su pregovori s "Imperialom" d.d. oko preuzimanja i uključivanja u sustav javne rasvjete još nekoliko rasvjetnih tijela uz cestu prema Lučici i uz parkirališta kod TN-a "San Marino", kako bi se moglo nastaviti s proširenjem javne rasvjete i na tom dijelu.

Općinski načelnik
mr.sc. Alen Andreškić

Aktivnosti na vodoopskrbi Općine Lopar

Iako u tijeku glavne turističke sezone, gotovo neprimjetno i nesmetano u odnosu na turistička događanja, odvijali su se radovi na izgradnji nove vodospreme Lopar, kapaciteta od 1500 m³ na lokaciji "Gromačica" (iznad postojeće vodospreme Lopar). Vrijednost ove investicije od gotovo 4,6 milijuna kuna trebala bi osigurati poboljšanje vodoopskrbe područja Lopar, dati dodatnu sigurnost u napajanju, ali i riješiti pitanja vodoopskrbe visokih zaseoka "Andreškići" i "Surići". Pitanje vodoopskrbe "Matahlići" konačno je riješeno ove godine izgradnjom hidroforske stanice.

Izvršeno je mjerenje protočnosti i tlakova u zaseoku "Andreškići" kako bi se dobile kvalitetnije procjene o tome hoće li se izgra-

dnjom nove vodospreme razriješiti pitanje vodoopskrbe tog područja. Dosadašnja vrijednost radova izvedenih na vodospremi Lopar je 1,1 milijun kuna, a treba naglasiti da dinamika daljnjih radova ovisi o osiguranju financijskih sredstava s obzirom da su 1.460.000,00 kn osigurala "Hrvatske vode".

Općina Lopar i komunalno društvo "Vrelo" d.o.o. trebali bi osigurati gotovo 3,2 milijuna kuna. Projekcije su da će se do kraja godine u navedeni objekt uložiti najmanje 2,2 milijuna kuna. U nastojanju da se u što kraćem roku dovrši navedeni projekt, Općina Lopar pokrenut će dodatne aktivnosti na zatvaranju financijske konstrukcije, kako bi objekt bio u funkciji u sljedećoj turističkoj sezoni.

Osim gore navedenih aktivnosti na rješavanu vodoopskrbe, Općina Lopar je nakon ishodovanja lokacijske dozvole izradila glavne projekte za vodovod "Vrutak - Pičuljani" u dužini od 500 m, te su u završnoj fazi potpisivanje prava služnosti prolaza, kao i glavni projekt prekidne komore "Stanišće" s pumpnom stanicom radi rješavanja vodoopskrbe radne zone "Sorinj" i odlagališta "Sorinj".

Općinski načelnik
mr.sc. Alen Andreškić

Izabrani članovi drugog saziva Savjeta mladih

Temeljem članka 2. Zakona o savjetima mladih (Narodne novine br.23/07) i članka 18. tada privremenog Statuta Općine Lopar (Službene novine Primorsko-goranske županije br. 53/06), Općinsko vijeće Općine Lopar na sjednici održanoj 3. prosinca 2007. godine donijelo je Odluku o osnivanju Savjeta mladih Općine Lopar (Službene novine Primorsko-goranske županije br. 52/07). Sukladno članku 6. Odluke o osnivanju Savjeta mladih, članovi Savjeta mladih biraju se na dvije godine.

Općinsko vijeće Općine Lopar je na sjednici održanoj 31. siječnja ove godine izabralo pet članova drugog saziva Savjeta mladih i to u sastavu: Antonija Matahlija, Marin Borić, Dejan Petrinić, Jurica Šanić i Mario Matahlija.

Kandidate za članove Savjeta mladih predlažu udruge mladih i udruge koje se bave mladima, učenička vijeća, studentski zborovi te drugi registrirani oblici organiziranja mladih. Na temelju pisanih prijedloga predlagatelja i obrazloženja prijedloga ovlaštenih predlagatelja, članove Savjeta mladih bira i razrješava Općinsko vijeće Općine Lopar na način i po postupku utvrđenom Zakonom, Statutom Općine Lopar i Poslovníkom o radu Općinskog vijeća, te Odlukom o osnivanju Savjeta mladih. Predsjednika i zamjenika predsjednika Savjeta biraju članovi Savjeta mladih sukladno Poslovníku o radu Savjeta mladih Općine Lopar. U okviru svoga djelokruga Savjet mladih:

- raspravlja na sjednicama Savjeta mladih o pitanjima značajnima za rad Savjeta mladih;

- raspravlja na sjednicama Savjeta mladih o pitanjima iz djelokruga rada Općinskog vijeća Općine Lopar koji su od interesa za mlade;
- predlaže Općinskom vijeću Općine Lopar donošenje odluka, programa i drugih akata od značenja za unapređivanje položaja mladih na području Općine Lopar;
- predlaže Općinskom vijeću Općine Lopar raspravu o pojedinim pitanjima od značenja za unapređivanje položaja mladih na području Općine Lopar, te način rješavanja navedenih pitanja;
- daje mišljenje Općinskom vijeću Općine Lopar prilikom donošenja odluka, mjera, programa i drugih akata od osobitog značenja za unapređivanje položaja mladih na području Općine Lopar;
- sudjeluje u izradi i praćenju provedbe lokalnog programa djelovanja za mlade;
- izrađuje izvješća nadležnim tijelima o problemima mladih, a po potrebi predlaže i donošenje programa za otklanjanje nastalih problema i poboljšanje položaja mladih (lokalni program djelovanja za mlade);
- predlaže mjere za ostvarivanje i provedbu odluka i programa o skrbi za mlade (lokalni program djelovanja za mlade);
- skrbi o informiranosti mladih o svim pitanjima značajnim za unapređivanje položaja mladih;• potiče međusobnu suradnju Savjeta mladih općina, gradova i županija u Republici Hrvatskoj, te suradnju i razmjenu iskustava s odgovarajućim tijelima drugih zemalja;
- predlaže Općinskom vijeću Općine Lopar financijski plan radi ostvarivanja programa rada Savjeta mladih te po potrebi poziva

predstavnike Općinskog vijeća na sjednice Savjeta mladih;

- obavlja i druge poslove od interesa za mlade.

8. travnja ove godine održana je konstituirajuća sjednica drugog saziva Savjeta mladih Općine Lopar na kojoj je za predsjednika izabran Marin Borić, a za njegovog zamjenika Jurica Šanić.

Marijana Protulipac Tomičić, bacc. oec.

Posjet premijerke Jadranke Kosor

25. srpnja ove godine, predsjednica Vlade Republike Hrvatske, gđa Jadranka Kosor posjetila je otok Rab i Općinu Lopar, u pratnji ministra pri Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, gosp. Branka Bačića, ministra pri Ministarstvu kulture, gosp. Jasena Mesića, ministra pri Ministarstvu uprave, gosp. Davorina Mlakara, ministra pri Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva, gosp. Đure Popijača, te državnog tajnika Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, gosp. Josipa Borića.

Svojim dolaskom na Rab uoči

"Rabske fjere" i posjetom Udruzi rapskih samostreličara, premijerka

je uveličala i ovu poznatu rapsku manifestaciju. Predstavnici Općine Lopar u sastavu: načelnik Općine - Alen Andreškić, zamjenik načelnika - Frane Gabrić i predsjednik Općinskog vijeća - Damir Paparić, prisustvovali su radnom sastanku s premijerkom u Vijećnici Grada Raba. Ondje su nositelji vlasti Grada Raba premijerki iznijeli programe i projekte uz razmatranje mogućih rješenja problema, a Predsjedniku uprave "Imperiala" d.d. ukazana je prilika da se osvrne na dosadašnji razvoj koncerna i buduće planove.

Premijerka je zatim stigla u Lopar te s loparske rive krenula u posjet Golom otoku. Ondje je zapalivši svijeću podno spomen – križa u luci Tetina odala počast svim

nevinim žrtvama zatvora na Golom otoku i obližnjem Sv. Grguru. Nakon toga, čelnici lokalne samouprave povelili su je u kratak obilazak te je upoznali s problematikom Golog otoka naglasivši kako je izvršena katastarska izmjera i usklađenje zemljišnih knjiga, te utvrđena granica pomorskog dobra i granice lučkog područja. Prilikom razgledavanja nekoliko ruševnih objekata na Golom otoku, premijerka je upoznata s činjenicom da iako je Republika Hrvatska zemljišno – knjižni vlasnik nekretnina (osim javnih puteva), mještani vode spor za povrat imovine. Također, informirana je o nacrtu prijedloga Zakona o Spomen – području Goli otok koji bi obuhvaćao i Sv. Grgur. Nacrt prijedloga izradio je Odbor za proglašenje Spomen – područja, a upućen je Ministarstvu kulture. Premijerki Kosor se ovom prilikom zahvaljujemo na razumijevanju i podršci u rješavanju navedene problematike. Naziru se koraci koje bi Vlada RH trebala poduzeti po tom pitanju.

Pri povratku u Lopar, uslijedio je kratak radni ručak na kojemu se s premijerkom i ministrima razgo-

varalo o aktualnim projektima Općine Lopar i problematici koja ih prati.

Premijerki je u Loparu darovan rubac, tzv. "facol", kao simbol tradicionalne loparske narodne nošnje, a uručila joj ga je, u nošnju odjevena, vijećnica Općinskog vijeća Općine Lopar, Rajka Paparić.

Ugostiti premijerku i ministre bila nam je izuzetna čast te ću u ime

nositelja vlasti Općine Lopar i mještana Lopara, iskoristiti još jednom priliku da im se iskreno zahvalim na podršci i dolasku koji će ostati zabilježen kao prvi posjet predsjednika Vlade RH našoj mladoj Općini.

**Općinski načelnik
mr. sc. Alen Andreškić**

Obilježavanje Dana sjećanja na žrtve totalitarnih režima

Pedesetak "Grguraca", kako se sami nazivaju, okupilo se 23. kolovoza na otoku Sv. Grgur kako bi obilježili Dan sjećanja na žrtve totalitarnih režima. Nakon paljenja svijeća kod spomen-ploče Vlade Republike Hrvatske posvećene svim žrtvama komunističkog režima stradalima na Sv. Grguru, postavljena je i ploča Udruge hrvatskih logoraša koncentracijskog logora otoka Grgura.

Svojim se supatnicima, bivšim logorašima obratio i Vice Vukojević, predsjednik Udruge hrvatskih logoraša koncentracijskog logora otoka Grgur, prisjetivši se dolaska na ozloglašeni otok.

Očekivalo se službeno otkrivanje spomen-ploče, ali ipak, nakon sedamnaest godina inicijative i ovo je korak naprijed, obilježavanje tragedije koja se na ovom otoku dogodila. Postoje razna tumačenja istine, ali istina pravih sudionika treba biti zapisana.

Delegacija Općine Lopar i Želimir Kužatko, također su kod spomen-ploče na otoku Sv. Grgur položili cvijeće i zapalili svijeće, a isto su učinili i na Golom otoku na mjestu gdje je postavljena spomen-ploča Vlade Republike Hrvatske posvećena svim žrtvama komunističkog režima stradalima na Golom otoku.

Marijana Protulipac Tomičić, bacc. oec.

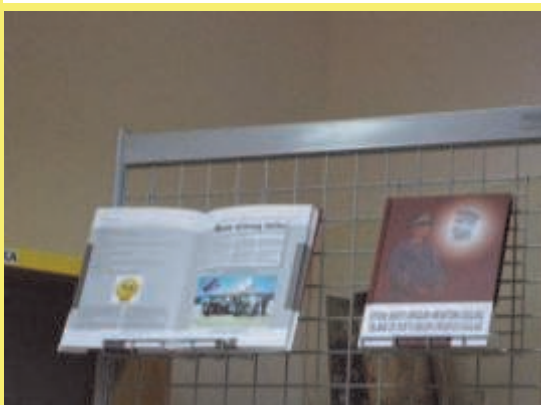
Želimir Kužatko – dokumentarist i publicist, autor knjige *"Otok Sveti Grgur hrvatski gulag"* i suautor fotomonografije *"Prikrivena grobišta Hrvata u Republici Sloveniji"* uz prof. Mitju Ferencu, te mnogih članaka, dokumentarnih filmova i reportaža. 1959. bio je uhićen i osuđen na dvije godine zatvora koje je odrobijao u koncentracijskom logoru na otoku Sveti Grgur. Živi u Sloveniji gdje je osnovao Odbor za istraživanje i obilježavanje žrtava poraća u Sloveniji. Sudjelovao je u sondaži i iskapanju masovnih grobišta Križnoga puta. Član je Hrvatskog društva političkih zatvorenika, Počasnog bleiburškog voda, Hrvatskih ratnih veterana - Hrvatski domobran, Hrvatskog žrtvoslovnog društva.

Predstavljanju obiju knjiga i otvorenju izložbe fotografija *"Od Bleiburga do Svetog Grgura,"* 30. srpnja ove godine u Senju prisustvovali su načelnik Općine Lopar, Alen Andreškić, predsjednik Općinskog vijeća, Damir Paparić, potpredsjednik Općinskog vijeća, Dalibor Jakuc i ravnateljica Centra za kulturu, Sandra Paparić.

Svečana sjednica Općinskog vijeća

Dana 7. rujna ove godine održana je svečana sjednica Općinskog vijeća Općine Lopar.

Otvorivši sjednicu, predsjednik Općinskog vijeća, gosp. Damir Paparić, pozdravio je sve prisutne i osvrnuo se u kratkim crtama na proteklu godinu u Općini Lopar. Nakon njega skupu se obratio i načelnik Općine Lopar, gosp. Alen Andreškić, a nekoliko su riječi tom prilikom gostima sjednice uputili i gosp. Nedjeljko Radić – načelnik Općine Vladislavci, gđa Rosanda Krstinić Gušćić – zamjenica gradonačelnika Grada Raba, gosp. Darko Nekić – gradonačelnik Grada Senja i gosp. Tomislav Klarić – gradonačelnik Grada Bakra, te zatim gosp. Đanino Sučić – potpredsjednik Skupštine Primorsko – goranske županije, gosp. Ivan Bubić – državni tajnik pri Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva i gosp. Josip Borić – državni tajnik pri Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture.

Sjednici su prisustvovali i gosp. Hrvoje Ostović - zamjenik gradonačelnika Grada Otočca, gosp. Ivan Fekete - načelnik Općine Viljevo, gosp. Damir Grgurić - načelnik Općine Skrad, gosp. Anton Mihelčić - načelnik Općine Lokve, delegacije Općine Kolan i Grada Baške, gosp. Hrvoje Pende - stručni suradnik u Primorsko – goranskoj županiji (Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i poljoprivredu), gosp. Damir Brusić - direktor komunalnog poduzeća "Vrelo" d.o.o, gosp. Vlado Miš – direktor "Imperiala" d.d.

Na sjednici su dodijeljene nagrade najboljim učenicima iz Lopara koji su ove godine završili srednju školu, a sve su razrede prošli s odličnim uspjehom. To su: Antonio Škarić (srednja škola), Izabela Pećarina (osnovna škola) i Marinela Luce Andrić (osnovna škola).

Pred kraj sjednice, uručen je i potpisan ugovor između Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (uručio gosp. Josip Borić) i "Vrela" d.o.o., za Vodospremu Lopar, na 1.450,000 kn, te ugovor između Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva (uručio gosp. Ivan Bubić) i Općine Lopar, za sufinanciranje Radne zone Sorinj, na 500,000 kn. Svečana sjednica obogaćena je glazbenim nastupima pjevačkog zbora "Murtela", Glazbene škole Ivan Matetić Ronjgov Rijeka – područni odjel Rab (mandolinu su svirali Dania Matahlija i Rene Borić u pratnji prof. Julije Dumić na klaviru), loparskih pjevačica starih domaćih pjesama, a kraj je obilježila posebna glazbena točka tamburaškog sastava "Rečički sokoli".

Promocija kao glavna pretpostavka za uspješnu turističku sezonu

TZO Lopar je u suradnji sa TZG Raba i "Imperialom" d.d. za sajamsku sezonu 2011. zakupila sajamski prostor na sajmovima u Beču, Stuttgartu, Münchenu, Nürnbergu i Varšavi (TZG Raba i "Imperial" su samostalno ili zajednički nastupili još u Utrechtu, Budimpešti, Essenu i Padovi). Svojeg informatora imali smo u Beču (Marin Mušćo), Nürnbergu (Dominik Paparić) i Varšavi (Rajka Paparić). Pored klasičnih sajmova, u 2011. god. na nivou otoka usuglašeni su nastupi na tzv. Turističkim burzama (Reiseboere) i to na ukupno 6 (Mühlheim, Bremen, Stuttgart, Erfurt, Leipzig i Graz). Od toga je TZO Lopar imala svog informatora u Mühlheimu (Marin Mušćo) i Erfurtu (Marin Mušćo i Dominik Paparić).

Pored navedenih aktivnosti vezanih za sajamske nastupe, TZO Lopar je krajem 2010. krenula u izradu nove internetske stranice www.lopar.com (zadržana je i domena www.lopar.com.

hr, ali klikom na nju također se otvara stranica lopar.com).

U suradnji sa iznajmljivačima, tiskan je i novi katalog privatnog smještaja u kojem je oglašeno oko 50-ak iznajmljivača te nekoliko ostalih gospodarskih subjekata s

područja TZO -a Lopar. Za napomenuti je da je ovo četvrto izdanje kataloga privatnog smještaja, a kojim je TZO Lopar krenula među prvima u Hrvatskoj, dok ga neke turističke zajednice nemaju ni danas. Do početka turističke sezone napravio se sitan redizajn i dotisak *image* kataloga Lopara kao i info karte.

Dodatnu promociju ostvarili smo i udruženim oglašavanjem zajedno s "Imperialom" d.d. kroz plaćene oglase u specijaliziranim časopisima na emitivnim tržištima, zakupom oglasnog prostora u katalogu najvećeg svjetskog turoperatora (TUI), kao i potporom udruženim marketinškim aktivnostima za razvoj avio-destinacije.

Teško je procijeniti koji vid marketinga donosi najveće rezultate. Statistike govore da se oko 17% svih rezervacija smještaja odvija putem interneta, veliki dio turista voli svoj smještaj rezervirati putem posrednika tj. turističke agencije, a dobar dio svoje informacije prikuplja na turističkim sajmovima ili u specijaliziranim časopisima. Dolazi se do zaključka da je potrebno koristiti sve moguće

metode marketinga kako bi potencijalni turist dobio informaciju o potencijalnoj destinaciji, te u konačnici odabrao baš naše turističko mjesto kao konačno odredište za provođenje svog godišnjeg odmora.

Tu je odrađen samo jedan dio našeg posla. Naime, turistička destinacija je mjesto u kojemu gost provodi svoj godišnji odmor i ona mora biti zbir kvalitetnog smještaja, urednosti mjesta, kvalitete vanpansionskih usluga i ljubaznosti domaćina na svakom koraku. Samo takvo ozračje daje nam za pravo nadati se ponovnom dolasku turista u naše mjesto. Veliki napori učinjeni su tako na očuvanju pješčanog dijela naših plaža (nasipavanje, freziranje, čišćenje...), uređenju turističke signalizacije, uređenju pješačkih i biciklističkih staza (postavljene su nove table turističke signalizacije, nove table na ulazu u mjesto, orijentacijske table na pješačkim stazama), uređenju prilaza plažama i zelenih površina. Završen je novi turistički film o Loparu, a konstantan je i rad na internetskoj stranici i facebook profilu TZO Lopar.

Tijekom godine primljen je veliki broj domaćih i stranih novinara, studijskih grupa, agenata...

OSTVARENI TURISTIČKI PROMET I ODRADENE AKTIVNOSTI U RAZDOBLJU I-IX 2011.

Za razdoblje 01.01.-30.09.2011. Lopar bilježi 8% povećanja u dolascima (86.506 u odnosu na 80.076 u istom razdoblju lani) i 6% u noćenjima (647.713 u odnosu na 613.855 u istom razdoblju lani).

Odrađen je kompletan karnevalski

program, uskrсни doručak, Sun Adria-cup, 4. po redu Otvoreno prvenstvo Hrvatske u dubinskom ronjenju na dah.

U lipnju su održani "Dani loparskog krumpira" (20. – 26.06.) s "Feštom od krumpira" (22.06.).

13.07. odrađena je "Ribarska fešta" s nastupom grupe "Mondy", vatrometom, te bogatom ponudom tradicionalnih ribljih specijaliteta.

Novo u ponudi bilo je besplatno vođenje arheološkim i geološkim stazama Lopara pa je tako svakog četvrtka od 8,00 h bio organiziran susret u info punktu u TZO – u Lopar, a potom i vođenje po lokalitetima uz stručno pojašnjenje vodiča Mirka Paparića u području geologije i Iva Olipa u području arheologije.

Loparska noć 2011.

24.07. u 21,00 h u župnoj crkvi sv. Ivana Krstitelja održan je nastup pijanista Vitomira Ivanjeka - Vita uz gostovanje Zvonka Palića - Jonathana.

Nastupi folklora održavali su se svaki druge srijede (20.07., 03.08., 17.08....) u 21,00 h u hotelskom naselju "San Marino" (ulaz slobodan).

11.08. održana je peta po redu *LOPARSKA NOĆ* – prezentacija starih običaja i zanata Lopara s 30 - ak radionica te ispraćajem sv. Marina na put u Italiju gdje je početkom 4. stoljeća osnovao najstariju državu na svijetu – Republiku San Marino.

18.08. održana je druga "Ribarska fešta" na Mulu. Završna i najveća fešta je tradicionalna fešta Male gospe gdje je 08.09. uz bogatu

gastronomsku i trgovačku ponudu nastupio Dražen Zečić, a 10.09. održan je 2. po redu motosusret u organizaciji Moto kluba Rab.

TZO Lopar naručila je Predinvesticijsku studiju za projekt "Lopar - zatvorena rivijera" koju je izradila tvrtka "Oikos održivi razvoj" d.o.o., a prva javna rasprava održana je 05.10.2011. (više o tome u posebnom članku).

Na županijskoj razini Lopar je osvojio prvo mjesto u kategoriji najuređenijeg turističkog mjesta od

1000 do 3000 stanovnika (ispred Selca i Kastva), a na državnoj razini posebno priznanje za najbolju ponudu plaža u Hrvatskoj (više o tome u posebnom članku).

Dogovorom oko sajamskih nastupa zajedno s TZG-om Raba i "Imperialom" d.d. polako počinju pripreme za turističku sezonu 2012., gdje TZO Lopar sufinancira zakup i uređenje štandova na ukupno 9 sajmov.

TZO Lopar zahvaljuje se institucijama (Općini Lopar, "Lopar Vrutku" d.o.o., "Imperialu d.d"...) i udrugama koje svojim radom i zalaganjem doprinose oplemenjivanju prostora, a samim time i ugodnijem osjećaju turista. Stogodišnja turistička tradicija i svi dosadašnji rezultati moraju nam biti poticaj da i ubuduće ustrajemo na razvoju turizma kao najvažnije gospodarske grane.

TZO Lopar

Marin Mušćo, direktor

Ribarska fešta

Aktivnosti TZO-a po pitanju zaštite interesa iznajmljivača

TZO Lopar je već duže vrijeme na raspolaganju iznajmljivačima oko rješavanja problematike plaćanja RTV pretplate, gdje su naputci HGK - ŽUPANIJSKE KOMORE RIJEKA kao i slučajevi dobivanja sporova na otoku Krku bili od presudne važnosti.

Već smo se više puta obraćali resornim ministarstvima oko podizanja granice ulaska u sustav PDV-a. Na većini koordinacija i okruglih stolova na tu temu jednoglasno se donose zaključci da hitno treba podići tu granicu sa 85.000 kn (u koju je, da stvar bude još tragičnija, uračunata i boravišna pristojba koja nije prihod iznajmljivača, a iznajmljivači je moraju u računu iskazivati zajedno s uslugama smještaja) na minimalno 150.000-200.000 kn kako bi se iznajmljivačima omogućilo da mogu legalizirati svoje apartmane, uredno prijavljivati turiste i naplaćivati svoje usluge. Ovako iznajmljivači kalkuliraju (za dosadašnje investicije nisu ostvarili pravo na povrat PDV-a, a sa gotovim izgrađenim objektima neće imati ulaganja za koja mogu ostvariti povrat), a svi gube (turiističke zajednice, lokalna samouprava, županije i u konačnici RH). Pokušajmo zajedničkim snagama i naporima preko svih institucija uvjeriti stručne službe da je to tako!

Postoji i problem iznajmljivača koji imaju preko 17-20 kreveta i koji su do izglasavanja novoga zakona bili građani iznajmljivači, no smanjenjem broja ležaja za građane iznajmljivače na najviše 16 oni su dobili određeni rok za prilagodbu (do kraja kalendarske 2011. god.). Oni na terenu nailaze na niz nepremostivih

prepreka.

Naposljednju od stručnih službi dobivaju naputke da jednostavno odjave kapacitete preko 16 kreveta, što NIKOME NIJE U INTERESU!!! Da bi iznajmljivač koji sada ima npr. 18 ležaja ostao na tom kapacitetu, on mora objekt prenamijeniti u poslovno-stambeni objekat, a za to ne može ishodovati valjanu uporabnu dozvolu jer su u postojećim Prostornim planovima smanjeni najveći dozvoljeni gabariti za takve objekte.

Dakle, za postojeće objekte postoje valjane građevinske i uporabne dozvole, a Uredi za urbanizam ne mogu izdati nove uporabne dozvole za stambeno-poslovne objekte zbog izmjena Prostornog plana. Tako je praktički zakonom dana mogućnost usklađenja koja se na terenu ne može provesti.

U posljednje 2,3 godine imamo i jedan specifičan problem vezan za mobilne kućice u autokampu. Naime, autokamp "San Marino" jedan je od većih kampova na Jadranu (nekad je imao kapacitet preko 7000 turista, sada zbog parcelacije prima oko 3500 turista) i nalazi se u samom naselju Lopar na Rajskoj plaži. Zadnjih godina počeo je trend mobilnih kućica. Najprije je *Gebetsroither* dovezao svojih 40-ak kućica, a sada "Imperial" d.d. svake godine u kamp postavlja svojih 20-ak kućica, tako da ih u kampu ima 80-ak, a u planu je daljnje povećanje njihova broja. Iznajmljivači (domicilno stanovništvo) u obiteljskom smještaju, mali obiteljski hoteli i pansioni doživljavaju to kao izravnu konkurenciju svojim apartmanima i smatraju da je 30% parcela pod mobilnim kućicama, koliko zakon trenutno dopušta, previše. Razlog više je što je kamp u samom mjestu. Naime, situacija gdje je kamp izvan naseljenog mjesta, a većina ih je takvih, je

sasvim drugačija. Smatramo da bi se tu trebala napraviti razlika i krenuti prema zakonodavcu s prijedlogom da se smanji dozvoljeni postotak na ukupni kapacitet na 5-10%, ili ako to ne ide, da se za kampove koji se nalaze unutar naselja smanji taj postotak na najviše dozvoljenih 5-10% pod mobilnim kućicama.

Navedena problematika nije zanemariva i zasigurno ima još sredina koje se s ovakvim problemima susreću, pa predlažemo da se održi koordinacija po ovoj tematici i zaključci upute u nadležna ministarstva. Ne želimo tolerirati da nam se nameću zakoni koji su na terenu neprovedivi, da od tih zakona svi imaju izravnu ili neizravnu štetu, a da o tome oni koji bi to trebali znati nemaju pravu informaciju.

S ovom problematikom upoznati su Ministarstvo turizma, HGK ŽK Rijeka, TZ PGŽ, Strukovno udruženje obiteljskog smještaja PGŽ.

Na sjednici Strukovnog udruženja obiteljskog smještaja održanoj 30.03.2011. u Mošćeničkoj Drazi nazočili su 3 predstavnika Lopara (Ivan Škapul, Rajko Ivanić i Marin Mušćo) koji su nakon brojnih kontakata s gosp. Nedom Pinezićem (dopredsjednikom HGK ŽK Rijeka) bili pozvani raspravljati o navedenoj problematici i pokušati iznaći rješenje.

Sastanku je nazočio i gosp. Milan Žuža, voditelj Odsjeka za turizam u Službi za gospodarstvo Ureda državne uprave u PGŽ-u. Istaknuto je kako za iznajmljivače nema nikakvih novina po pitanju zakonske regulative (za one koji imaju preko 16 kreveta rok prilagodbe je 28.12.2011.). Preporučuje se osiguranje turista (za obrtnike iznajmljivače ono je obavezno, a za građane iznajmljivače nije, ali se preporučuje) koje iznosi cca. 1 kn/

gost/dan.

Liječničko uvjerenje mora se ishodovati u tijeku mjeseca travnja, no plaćanje uvjerenja nije obavezno ukoliko vaš liječnik za vas već od HZZO-a dobiva glavarinu.

Kroz nekoliko sljedećih mjeseci trebao bi startati projekt "Kvarner family" koji će obuhvatiti sve iznajmljivače koji zadovoljavaju kriterije tog projekta, a čiji je cilj poboljšanje kvalitete usluga u obiteljskom smještaju, segmentiranje, tematiziranje i bolje pozicioniranje obiteljskog smještaja, te samim time lakša promidžba i bolja prodaja kapaciteta. Očekuje se da će prvi objekti dobiti oznaku "Kvarner family" već do kraja godine, te da će u prve tri godine u projekt biti uključeno preko 30% sadašnjeg kapaciteta obiteljskog smještaja.

TZO LOPAR

Marin Mušćo, direktor

"Lopar - zatvorena rivijera".

Dana 5.10. ove godine u Loparu je održana prezentacija i prva javna rasprava na temu Predinvesticijska studija za projekt "Lopar - zatvorena rivijera". Naručitelj studije je Turistička zajednica Općine Lopar koja je između više ponuđača izabrala tvrtku "Oikos održivi razvoj" d.o.o.

Cilj studije je dobiti odgovor na pitanje može li jedan takav kompleks zatvorenih bazena, wellnesa i sl. produžiti turističku sezonu u Loparu, donijeti novi turistički promet, ponuditi novi kvalitetan sadržaj turistima te ako može - na kojoj lokaciji, uz kolika ulaganja i u kojem obliku. Kao što su generacije prije nas napravile kvalitativne iskorake u turističkoj

ponudi, i ova generacija turističkih djelatnika imala je obavezu napraviti takvu studiju kako bi unaprijedila postojeću turističku ponudu i dala priliku generacijama koje dolaze da razvijaju kvalitetnije oblike turizma i podižu razinu usluga u svome mjestu.

Na prezentaciji su predstavljene 3 strategije: "Wellness & Spa kompleks Lopar", "Wellness & Spa destinacija Lopar" i "Sunce More Zdravlje Lopar". Rasprava će pomoći izrađivaču u sužavanju strategija i lokacija, a slijede daljnje rasprave, izrada idejnog rješenja, izrada projektne dokumentacije za predpristupne fondove EU te odabir strateškog partnera (investitora) za navedeni projekt. Studiju je s 35.000 kn sufinancirala Primorsko-goranska županija, a nominirana je i na Min. turizma od kojeg također očekujemo potporu.

TZO Lopar

Marin Mušćo, direktor

"Plavi cvijet" kao nagrada za dugogodišnja ulaganja

Glavni ured Hrvatske turističke zajednice u suradnji sa sustavom turističkih zajednica u okviru projekta "Volim Hrvatsku", a u svrhu podizanja opće razine kvalitete životnog prostora, očuvanja i una-

pređivanja turističkog prostora i zaštite okoliša, i ove je godine provela akciju "Plavi cvijet": ocjenjivanje uređenosti turističkih mjesta kao cjeline te pojedinačnih elemenata turističke ponude.

Odlukom Turističkog vijeća TZO-a Lopar, Lopar je kandidiran u kategoriji ukupne uređenosti turističkih mjesta od 1000 do 3000 stanovnika. U sklopu navedene akcije, Lopar je 28.06. ove godine posjetilo povjerenstvo PGŽ-a. Na razini Primorsko - goranske županije, Lopar je osvojio 1. mjesto u svojoj kategoriji (ispred Selca i Kastva).

Usljedio je obilazak državnog povjerenstva "Plavi Cvijet" (26.07.) u sastavu: Adrian Savi, Stipe Maleš i Milo Sršen (svi iz glavnog Ureda HTZ-a).

Lopar je bio u kategoriji pobjednika primorskih županija (Fažana, Nin, Primošten i Podgora). Budući da Lopar u toj kategoriji nije mogao osvojiti jedno od prvih tri mjesta, a da ipak ima svoje kvalitativne prednosti u odnosu na konkurente, na državnoj razini Loparu se dodjeljuje POSEBNO PRIZNANJE ZA UKUPNU PONUDU PLAŽA. Priznanje je preuzeo načelnik Općine Lopar, Alen Andreškić, na Danima hrvatskog turizma u Šibeniku. Ovo priznanje pripada svim djelatnicima TZO-a, Općine, Lopar Vrutka, koji se sustavno brinu o uređenju i održavanju plaža. Ovo je priznanje i za sve prošle generacije turističkih djelatnika čiji su dugogodišnji trud i ulaganje u ono što je Loparu najbitnije - njegove plaže, prepoznati od drugih. Priznanje je naravno obveza da se sačuvaju prirodne ljepote loparskih plaža, ali i poticaj za daljnja ulaganja prvenstveno u prilaze i plažnu infrastrukturu. Današnji turisti očekuju odgovarajuću ponudu sadržaja i

rekvizita na našim plažama. Ova pitanja nameću potrebu tematiziranja plaža, kako bi svaka od njih mogla biti opremljena i ponuđena ciljanoj skupini turista; plaže kompletno infrastrukturno i rekvizitima opremljene, prirodno netaknute, "robinzonske plaže", nudističke plaže, plaže prilagođene osobama s posebnim potrebama, plaže na kojima je dopušteno kupanje i kućnim ljubimcima, kamenite "urbane" plaže, reguliranje sidrišta i uplovljavanja plovila i sl. Jasnim tematiziranjem plaža, one se mogu kvalitetnije promovirati, a turiste bolje upoznati što na pojedinoj plaži može očekivati. Svake se godine prvenstveno zbog gradnje na kopnu, uređenja puteva i prilaza plažama, ozelenjivanja, pošumljavanja, ekstremne kiše, ali i "poremećaja" u prirodi, ekstremno visoke plime i i sl., nameće potreba posebnog održavanja tzv. čvrstog – sunčališnog djela plaža, kako na našim komunalno opremljenim plažama tako i u uvalama u loparskom "Gušću".

Loparski turizam svoje početke može zahvaliti upravo plažama i pijesku, razvio se zahvaljujući plažama i danas je na turističkoj karti prepoznatljiv zahvaljujući plažama. Zato osvojena priznanja moraju biti dodatni poticaj u daljnjem radu na unapređenju ponude našeg turističkog mjesta.

TZO Lopar
Marin Mušćo, direktor
Općina Lopar
Alen Andreškić, načelnik

Stihovi Snježane Perić i klapa Intrade - garantirani uspjeh

Klapa Intrade krajem ljeta snimala je u Loparu i u Rabu spot za pjesmu "Nisan te sriće".

Stihove je napisala rapska pje-snikinja iz Lopara, Snježana Perić, uglazbio poznati autor Ivica Badurina, a aranžman je Remija Kazinotija. Ovo je još jedan u nizu velikih Snježaninih uspjeha - naime, njezine su pjesme već uglazbili i pjevali mnogi poznati hrvatski glazbenici. Pjesma "Nisan te sriće" premijerno je izvedena na ovogodišnjem Splitskom festivalu.

Uz prekrasne stihove i glazbu, tako spot krasi lijepi i upečatljivi kadrovi loparskih plaža i staroga grada Raba.

Snimanje spota financijski su potpomogli Općina Lopar, TZO Lopar i Grad Rab.

TZO Lopar
Marin Mušćo, direktor

Međusobna ljubav bez granica

Dieter Renner ni po čemu nije samo običan posjetitelj Lopara. Rođen je 26.05.1956. u Njemačkoj i već kao malo dijete s roditeljima je počeo dolaziti u Lopar. O svojim dolascima, vremenu provedenom u Loparu i kontaktu s ljudima u našem mjestu uvijek priča s oduševljenjem i puno emocija. No svoje sadašnje domaćine, Miru i Zokija Jusić, posebno izdvaja. Kod njih dolazi već deset godina i to najmanje tri puta u godini, a za njihovu gostoljubivost, susretljivost i ljubaznost ima samo riječi hvale. Iako je uobičajeno da za dugogodišnju vjernost domaćini nagrađuju i daruju svoje goste, Dieter je učinio suprotno i odlučio nagradom iznenaditi svoje domaćine. Za tu je prigodu u potpunosti pripremio posebnu plaketu te izvorne njemačke proizvode kao

poklone, pozvao načelnika Općine Lopar, Alena Andreškića i direktora TZO – a Lopar, Marina Mušća te ostale turiste iz grupe i tada je mala svečanost mogla početi. Nakon što je gosp. Dieter održao prigodni govor i predao poklone, domaćinima je zbog navale emocija trebalo neko vrijeme da se saberu.

"Svih 10 godina Mira i Zoki su domaćini kakve čovjek samo poželjeti može. Uvijek su puni razumijevanja, uvijek na raspolaganju, susretljivi, dobrog raspoloženja i kod njih se osjećamo kao kod kuće. Njihova ljubav nas tjera da iz godine u godinu po nekoliko puta ponovno dolazimo u Lopar." – rekao je gosp. Dieter. Na njegovu dirljivu gestu, Mira i Zoki uzvratili su riječima: "Turisti poput gosp. Dietera su razlog i poticaj da se i dalje uz puno ljubavi bavimo turizmom i pružamo našim gostima uvijek više i bolje. Gesta našeg dragog Dietera jako nas je

TZO LOPAR

iznenadila i dirnula!"

Na kraju su gosp. Dieteru zahvalili Alen Andreškić i Marin Mušćo u ime Općine Lopar i TZO-a Lopar te mu za dugogodišnju vjernost Loparu predali prigodne poklone uz želju da i dalje bude promotor loparskog turizma.

TZO LOPAR

Marin Mušćo, direktor

CENTAR ZA KULTURU LOPAR

Centar za kulturu Lopar započeo s radom

Nakon prikupljanja cjelokupne dokumentacije potrebne za početak rada, Centar za kulturu Lopar smješten je početkom ljeta u ured u Sportskom centru.

Primarna zadaća Centra bit će da svojim programom zadovolji potrebe svih dobnih skupina u Loparu te da aktivnosti pokriju i prezentiraju više sfera kulturnog i umjetničkog stvaralaštva: glazbenu, scensku, likovnu, te onu kulturne baštine i tradicije; uz usku suradnju s Općinom Lopar, TZO Lopar, te drugim ustanovama i udrugama koje se bave očuvanjem i prezentiranjem otočke kulturne ba-

štine. Jedan od dugoročnih ciljeva Centra je da ukorak s vremenom i trendovima kulturnog turizma, autohtone vrijednosti Lopara učini prepoznatljivima, a posebnosti baštine pretvori u jedinstvene kulturno – turističke proizvode. S tim razlogom Centar planira i intenzivnu suradnju s KUD – om "San Marino" u očuvanju i prezentaciji tradicijske baštine uz organiziranje radionica za mlade na temu tradicionalnih umijeća i zanata, što bi trebalo rezultirati obogaćivanjem sadržaja kojim se KUD predstavlja u nastupima.

U svom programu Centar planira organiziranje radionica za djecu i odrasle, tečajeva jezika, plesa i sl., izložbi, kulturnih manifestacija,

gostovanja dječjih i drugih manjih glazbeno – scenskih predstava, tematskih predavanja, promocija, prigodnih koncerata...

Centar je preuzeo veliki dio pripreme te uređivanje *Loparske besede*, sudjeluje u izradi i održavanju službene Internet stranice Općine Lopar – posebno u dijelu vezanom za rad Centra, te kao suorganizator već postojećih kulturnih manifestacija u Loparu.

**Centar za kulturu Lopar
Sandra Paparić, ravnatelj**

DVD LOPAR

2010. godina u znaku spomen – područja stradalim vatrogascima na otoku Kornatu

Uz sve ostale redovne aktivnosti DVD-a Lopar na pripremi sezone, sudjelovanje u manifestacijama te organizirano noćno dežurstvo, 2010. godinu obilježilo je odavanje počasti stradalim vatrogascima na otoku Kornatu.

Tako je skupina loparskih vatrogasaca (Predrag Andreškić, Josip Pirić, Ivica Perić, Dragan Matahlija - Šimov) zajedno s drugim sudionicima iz Vatrogasne zajednice Primorsko - goranske županije 17. travnja 2010. god. sudjelovala u izgradnji jednog od 12 križeva na otoku Kornatu, mjestu najveće vatrogasne nesreće u hrvatskoj povijesti. Također, delegacija DVD-a Lopar u sastavu: Mirko Škarić, Predrag Andreškić i Josip Pirić, bila je 28. kolovoza 2010. u Vodicama prilikom obilježavanja 3. obljetnice stradavanja. Održan je "mimohod sjećanja" te polaganje vijenaca i paljenje svijeća na novouređenom spomen obilježju.

Nakon uspješno odrađene protupožarne ljetne sezone, 30-ak članova DVD-a Lopar bilo je na izletu brodom. Ruta je već davno ranije bila određena. Uz ribarenje i druženje na brodu i usputnim destinacijama, glavno odredište bio je otok Kornat, gdje su se svi sudionici izleta na licu mjesta poklonili i odali počast stradalim kolegama vatrogascima, žrtvama kornatske tragedije. Zapaljene su svijeće na centralnom križu - kapelici i posjećeno svih 12 križeva.

Na kraju godine, 26. prosinca (Stipanja) održano je tradicionalno druženje uz turnir u briškuli i trešeti. Pobjedili su Ivan Perić i Ivan Andreškić (Igo), drugo mjesto osvojili su Dalibor Jakuc i Josip Pirić, te treće Antonio Paparić i Mario Pičuljan.

DVD Lopar

Predrag Andreškić i Marin Mušćo

Susret Alenovih prijatelja

U Loparu je ove godine, uz bespriječno domaćinstvo članova DVD-a Lopar, održan 2. *Susret Alenovih prijatelja*, povodom druge godišnjice iznenadne smrti jednog od najaktivnijih članova DVD-a Novi Vinodolski, Alena Blaževića. Kako bi održali uspomenu na velikog vatrogasca koji nas je prerano napustio, svake godine sastaju se članovi Društava koje je Alen najviše posjećivao i u kojima je imao najviše prijatelja. Prvi susret održan je prošle godine u Novom Vinodolskom, kada su se sudionici dogovorili da susret postane tradicionalan, a da domaćinstvo susreta svake godine preuzme drugo Društvo.

Na susretu se okupilo osamdesetak članova iz DVD-a Jasenak, Brinje, Otočac, Hrašće, Novi Vinodolski i Lopar. Susretu su prisustvovali i članovi obitelji pokojnog Alena: supruga Sonja, sinovi Danko i Sandro te brat Perica. Održan je i turnir u malom nogometu. Iako rezultati nisu bili u prvom planu, spomenut ćemo da je prvo mjesto osvojila ekipa DVD-a Otočac koja je u finalu pobijedila ekipu DVD-a Brinje. U susretu za 3. mjesto, ekipa DVD-a Hrašće pobijedila je ekipu DVD-a Novi Vinodolski. Po završetku sportskog dijela, domaćini su svim ekipama kao i supruzi pokojnog Alena uručili prigodne poklone.

Riječi zahvale uputili su predsjednik DVD-a Lopar, Stanko Jakuc i tajnik DVD-a Novi Vinodolski, Velibor Topolovec, a pehare su najboljima uručili predsjednik PVZ-a otoka Raba, Mirko Škarić i sin pokojnog Alena, Danko Blažević. Nakon ugodnog druženja u pravom proljetnom ugođaju, dogovoreno je da domaćin 3. susreta bude DVD Otočac u veljači 2012. godine.

DVD Lopar

UVDR LOPAR

Obilježavanje Dana pobjede i domovinske zahvalnosti

4. i 5. kolovoza ove godine obilježen je Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, Dan hrvatskih branitelja.

4. kolovoza delegacije Grada Raba i Općine Lopar, te predstavnici rapskih udruga proizašlih iz Domovinskog rata posjetili su ličko ratište te tako odali dužnu počast onima koji su dali najveći doprinos rađanju naše države Hrvatske, svoje živote. Najprije su na gradskom groblju u Gospiću uz nazočnost županijskih, gradskih i vojnih delegacija položeni vijenci i zapaljene svijeće na centralnom križu i grobu zap. Ivana Čanića, zatim je održana misa u gospićkoj katedrali, a nakon toga su posjećena mjesta stradavanja Rabljana u Domovinskom ratu (Ljubovo, Bukovac, Založnica, Ramljani...).

Isti dan u večernjim satima, UVDR Lopar je ugostila Povijesnu postrojbu "Senjski uskoci" koja je iz Senja u Lopar stigla brodom, a zatim defilirajući šetnicom krenula iz Lučice

UDRUGE

"San Marino" sve do autokampa te se vratila natrag i predstavila se gostima terase HN - a "San Marino".

5. kolovoza ujutro je održana sveta misa u crkvi sv. Ivana Krstitelja, a zatim su predstavnici Općine Lopar i članovi UVDR-a Lopar položili vijenac na križ u mjesnome groblju. Kasnije je održano prigodno druženje u vijećnici Općine Lopar. Dan je završio cjelovečernjim prigodnim programom u Sportskom centru.

Budući da nekolicina branitelja u ljetnim mjesecima na ovaj dan zbog obveza nije u mogućnosti prisustvovati polaganju vijenaca na Ljubovu, UVDR Lopar je posjet ratištu organizirala 19. ožujka, na blagdan sv. Josipa. Zapalili su svijeće na spomen - obilježju Ljubovo, kao i na grobu zapovjednika Ivana Čanića – Baje, prisustvovali svetoj misi u crkvi sv. Josipa u Ličkom Osiku, te se u večernjim satima vratili na Rab.

UVDR Lopar

U Loparu predstavljena knjiga "Na prvoj crti protiv smrti"

Povodom Dana neovisnosti i Dana hrvatskih branitelja, 8. listopada su članovi UVDR – a Lopar u prostoru DVD – a Lopar organizirali predstavljanje knjige "Na prvoj crti protiv smrti", autora pukovnika Davora Peitela, ratnog zapovjednika 133. brigade HV – a Otočac. Knjigu je izdao Hrvatski memorijalno - dokumentacijski centar Domovinskog rata kao petu knjigu memoarskog gradiva o Domovinskom ratu. Osim autora, knjigu su publici predstavili jedan od urednika, gosp. Ivan Radoš i pomoćnik ravnatelja za arhivsko gradivo Domovinskog rata u Hrvatskom memorijalno – dokumentacijskom centru, gosp. Mate Rupić. U knjizi su objavljeni prilozi, fotografije i karte, koji govore o povijesti regije Gacke u Domovinskom ratu 1991. – 1993. godine. Njezin se sadržaj većim dijelom temelji na izvornom arhivskom gradivu, pa zato knjiga ima i znanstvenu vrijednost. Autor je koristio svoje ratne zapise, sjećanja svojih suboraca i iskaze velikog broja ljudi kazivača.

UVDR Lopar

"Senjski uskoci"

Povijesna postrojba "Senjski uskoci" osnovana je u lipnju 2010. te djeluje u sastavu Pučkog otvorenog učilišta Milutina Cihlara Nehajeva Senj. Svojim aktivnostima ona baštini i prezentira slavnu uskočku epopeju, predstavljajući time ponosna stoljeća drevnog i glagoljaškog grada Senja. Postrojbu čine: uskočki vojvoda, uskočki zastavnik i sedam uskočkih momaka – uskoka. Postrojba "Senjski uskoci" je redoviti sudionik na kulturnoj manifestaciji "Uskočki dani" koja se početkom srpnja održava u gradu Senju, te je do sada sudjelovala na vojno – redarstvenom hodočašću u Mariji Bistrici i na sličnim prigodnim manifestacijama u Bakru, Klisu i šire. Polovicom svibnja ove godine Povijesna postrojba "Senjski uskoci" postala je i članom Hrvatske udruge povijesnih postrojbi.

FOTOREPORTAŽA

DAN LAVANDE

AUTO U PIJESKU

LOPARSKA NOĆ 2011 - ISPRAĆAJ SVETOG MARINA

FOTOREPORTAŽA

IZLOŽBA “VJEDI SLOVO”

TOMISLAV BRALIĆ I KLAPA INTRADE SNIMAJU SPOT U LOPARU

IZLET SUDIONIKA “LOPARSKE NOĆI” U ZADAR

Dani loparskog krumpira

Od 20. do 26. lipnja održani su Dani loparskog krumpira.

Loparski krumpir nadaleko je poznata delicija koja je othranila mnoge generacije ne samo Loparana i Rabljana, već su u njoj uživali i žitelji Hrvatskog primorja od Jablanca pa sve do Rijeke (Senj, Crikvenica, Novi Vinodolski...). Njegov specifični okus proizlazi iz idealne slanoće koju dobiva iz tla i kroz posolicu. Uz loparski *pomidor*, sastavni je dio općinskoga grba i zastave.

Dani loparskog krumpira prvi su put organizirani prošle godine u loparskim restoranima. I ove se godine 13 restorana moglo pohvaliti bogatom ponudom tradicionalnih jela spremljenih s domaćim krumpirom. Novost je bila tzv. "fešta od krumpira",

22. lipnja, kao vrhunac tjedna posvećenog našoj poznatoj namirnici, a na kojoj su gosti uživali kušajući gastronomske varijacije na temu loparskog krumpira.

S mirisom i okusom lavande...

24. lipnja Lopar slavi "Ivanju", blagdan sv. Ivana Krstitelja – zaštitnika župe Lopar. Budući da se tradicionalno za taj dan rade tzv. "bubice" od lavande, odlučili smo uz Dan župe imati i Dan lavande. Tako je po završetku jutarnje svete mise, ispred crkve organizirana prodajna izložba suvenira i proizvoda od lavande ili na temu lavande: bubica, mirisnih vrećica, ručnih radova, *decoupage* radova, umjetničkih slika, cvjetnih aranžmana, marmelada i kolača. Turistima je posebno zanimljiva bila prezentacija izrade "bubica" jer su imali priliku naučiti na koji se način lavanda skuplja u svežnjić, savija i oblikuje u "bubicu". Prodajna izložba nastavljena je i u večernjim satima duž šetnice u Sportskom centru.

"POZIVNICA"

Virtuozni nastup Vitomira Ivanjeka

Nakon uspješnog koncerta u Rabu (21.07.), zagrebački pijanist Vitomir Ivanjek nastupio je 24.07. – već četvrtu godinu zaredom, i u Loparu. Koncert je, kao i dosad, bio planiran na otvorenom ispred župne crkve sv. Ivana Krstitelja, ali je zbog kiše premješten u crkvu, što nikako nije umanjilo ugođaj koji je Vitomir stvorio već samim svojim izlaskom pred publiku. Oduševio ju je virtuoznim izvedbama svjetskih glazbenih djela u vlastitoj obradi, kao i njemu svojstvenim simpatičnim scenskim nastupom. Zasluženi burni aplauz još je jednom potvrdio s kakvom lakoćom Vitomir, ili kako ga od milja zovu – Vito, osvaja srca svoje publike.

Vitomir je počeo svirati već s 5 godina, završio je Akademiju u Beču, osvojio niz prvih nagrada na raznim natjecanjim, sudjelovao na mnogim međunarodnim kongresima i seminarima. Radi i djeluje kao samostalni glazbeni umjetnik te redovito održava koncerte. Svira crkvene orgulje i surađuje s nekoliko zborova i umjetnika. Svoj neizmjerni talent Vitomir unosi i u skladanje vlastitih skladbi. Izdao je 3 CD-a i 2 single CD-a s vlastitim skladbama (jedan pod nazivom "Rapska zvona" sa istoimenom skladbom koju je 2007. god. skladao potaknut i očaran ljepotom Raba).

U repertoar koncerta savršeno se uklopio energični i nadahnjujući nastup gosta večeri - nadarenog kantautora, Zvonka Palića Jonathana, koji je za tu prigodu izveo nekoliko autorskih duhovnih pjesama s vlastitog CD-a. Jonathan je dosad izdao 4 CD-a, od toga 3 duhovna i 1 ljubavni.

Peta Loparska noć

11. kolovoza petu je godinu zaredom održana manifestacija *Loparska noć – povratak korjenima*.

Manifestacija je 2007. god. zamišljena kao jedan od načina na koji se loparski narodni običaji i tradicija mogu prezentirati turistima oživljavajući stare alate, umijeća i zanate kojima su se Loparani bavili, njihovu tradicionalnu odjeću i način na koji su se spremala tradicionalna jela.

Ponešto od svega toga još se i danas nađe u uporabi ili se cijeni kao vrijedan podsjetnik na prošla vremena. I ove je godine poprište događaja - šetnica ispod HN-a "San Marino"

"POZIVNICA"

vrvila od posjetitelja koji su obilazili radionice i uživali u tradicionalnim loparskim delicijama, a "šetnja" kroz loparsku prošlost nudila je i bogati, šaroliki izbor domaćih proizvoda, ručnih radova i suvenira izrađenih od lavande, školjaka i drugih prirodnih materijala.

Vrhunac svake *Loparske noći* je ispraćaj sv. Marina (i sv. Lea), klesara porijeklom iz Lopara, koji je, prema legendi, otplovivši na apeninski poluotok početkom 4. st. ondje osnovao Republiku San Marino.

Svake se godine broj radionica povećava – ove ih je godine bilo 30-ak sa oko 120 sudionika (što udruge, što pojedinci). Svi sudionici radionica zaslužuju veliku pohvalu jer su ponovno dali sve od sebe kako bi zadovoljni posjetitelji ponijeli lijepu uspomenu na Lopar i našu manifestaciju.

Vesele ribarske fešte

U ljetnom dijelu našeg kalendara događanja nezaobilazne su sada već tradicionalne "ribarske fešte". Prva je održana 13.07. na Crniki, a druga 18.08. na Mulu.

Za veselu i raspjevanu atmosferu na fešti u srpnju zaslužna je grupa "Mondy", a za pripremu ribljih jela članovi Športsko – ribolovnog društva Lopar. "Vrhunac" je točno u 23,00 h obilježio veliki vatromet uz oduševljenje i pljesak svih prisutnih. Feštu u kolovozu zagrijala je rapska grupa "Đambri", a riblja jela pripremali su članovi loparskog Športsko – ribolovnog kluba Sv. Ivan. Uz pozornu pažnju okupljenih turista, na ribarskim se feštama prezentira i "potezanje" ribarske mreže kao tradicionalni način ribolova.

"POZIVNICA"

Izložba "VJEDI SLOVO" – podsjetnik na vrijednu glagoljašku baštinu

"Neočekivana aritmičnost, inače u suprotnosti s nizom slovnih karaktera u pisanoj poruci, razbija dosadan stereotip i stvara ugodu u lepršavosti razigranih volumena koji u dijelovima izbijaju u prostor dok ih prostor slobodno i živahno opstrujava. Već na prvi pogled šarmira nas duhovit sraz jednog davno napuštenog pisma s ovim našim, suvremenim latiničnim, ali ovaj put u ulozi podupirućeg pomagala na polici s knjigama. Taj nevini scherzzo nas podsjeća na nepravедno zapostavljeni djelić kulturne baštine Vedraninog zavičaja, svjedočeći i našoj povijesnoj autentičnosti."

Mladen Ščerbe, akademski kipar

U organizaciji Centra za kulturu Lopar i Općine Lopar, a povodom Dana Općine Lopar, u Kongresnoj dvorani TN – a "San Marino" je od 6. do 16. rujna bila postavljena izložba keramičkih umjetnina pod nazivom "VJEDI SLOVO" autorice Vedrane Franelić.

Autorica izložbe, Vedrana Franelić školovala se i diplomirala na Fakultetu graditeljskih znanosti kao dipl. ing. građevinarstva. Umjetničko oblikovanje keramike započela je 2008. god. u Udruzi Koraci u Rijeci, a kasnije se dodatno školovala na specijaliziranim tečajevima keramike kod prof. Borisa Roce na Narodnom sveučilištu u Rijeci. Član je Udruge keramičara VALI iz Kostrene od 2010. god. Opus njezinih radova čine: glagoljica, reljefi, zidni satovi, ukrasni okviri, mozaik, vrčevi i vaze, tanjuri i šalice, zdjele i tacne, svjetiljke, svijećnjaci, kršćanski motivi, vjenčani pokloni, poslovni darovi, logotip, nakit, autohtoni suveniri. Priredila je dvije samostalne izložbe u Rijeci i regiji na kojima se predstavila s radovima na temu hrvatske kulturne baštine – ciklusom glagoljičkih slova i dimljene keramike; to je bila izložba skulptura slova glagoljice u Jurandvoru na Krku (rujan prošle godine) i izložba "VJEDI SLOVO" u Rijeci (lipanj ove godine) čiji je drugi postav bio izložen u Loparu. Vedranin reljef pod nazivom "LABIN" osvojio je 2. nagradu na Međunarodnom festivalu umjetnosti "Keramika i batik" u Rusiji (travanj 2011.).

Izložba je na poseban način uveličala i upotpunila program kojim su Loparani tijekom cijelog tog tjedna kroz razne sportske, zabavne i kulturne događaje obilježavali blagdan Male Gospe i Dan Općine Lopar.

Mala gospa 2011.

Lopar ima dugu tradiciju proslave zavjetnog blagdana *Male gospe* 8. rujna. Hodočasnici praćeni brojnim turistima od ranog se jutra okupljaju oko crkve Rođenja Blažene Djevice Marije, a svete mise održavaju se u 10,00, 15,00 i 17,00 sati.

Uz blagdan *Male gospe* u Loparu veže se i bogata gastronomska ponuda, od čega ćemo izdvojiti tradicionalno domaće jelo *sočivo* (juha s grahom, slanutom, lećom, kukuruzom...), a tijekom cijeloga dana peku se janjetina i vol na ražnju.

Dan *Male gospe* poznat je naravno i po velikoj fešti koju Loparani pripremaju u šatoru. Zabavni program ove je godine ondje počeo oko 20,30 h s nastupom našeg KUD – a "San Marino" te rapske pjevačke skupine "Stari tići" što je bila uvertira u dugoiščekivani nastup legendarnog Dražena Zečića. U šatoru i izvan njega vladala je prava gužva; zabava i veselo raspoloženje trajali su, kao i svake godine, do ranih jutarnjih sati i nije bilo onoga koji nije zaplesao ili zapjevao uz Zečićeve pjesme.

"POZIVNICA"

"Ja i ti"

Centar za kulturu Lopar organizirao je 10. rujna u Loparu promociju zbirke pjesama *Ja i ti*, autora Tomislava Pećarine. Nažalost, gosp. Tomislav nije dočekaio tiskanje i promociju svoje zbirke, preminuo je u Zagrebu 28. kolovoza 2010., tri dana uoči svog osamdeset i petog rođendana. Živio je s obitelji u Zagrebu, ali veliki dio svog života proveo je i u svom rodnom Loparu, neizmjereno je volio ovo mjesto, rodbinu i prijatelje koje je ovdje imao. Zato je njegova supruga, gđa Lena željela da se promocija zbirke održi upravo u Loparu.

Program je pjesmom uvećao pjevački zbor *Murtela*; nekoliko riječi publici je s ponosom na svog oca uputio gosp. Goran Pećarina, a obratio se i predsjednik Matice hrvatske – ogranka Rab, gosp. Josip Andrić. S posebnom je pažnjom publika poslušala čitanje izabranih stihova iz zbirke.

Tomislav Pećarina bio je vrlo istaknuti stručnjak za pravne aspekte oglašavanja. Studirao je književnost. Diplomirao je pravo 1961. god. U "Vjesnikovoj" agenciji za marketing osnovao je, organizirao i vodio "Odjel medija" (1971 – 79), a do umirovljenja bio organizator propagande "Vjesnikovih" izdanja.

Od 1966. do 1985. god. bio je

aktivni član "Hrvatskog oglasnog zbora", u ono vrijeme pod imenom "Društvo ekonomskih propagandista Hrvatske" (DEPH), član "Udruženja pravnika u privredi Hrvatske", kao i član "Jugoslavenskog udruženja za marketing" (JUMA) od njenog osnivanja 1968. god.

Predavao je na fakultetima i višim školama, te na ad hoc organiziranim školama za propagandiste. Objavio je više od stotinu stručnih članaka u zagrebačkim časopisima. Prevodio je stručne tekstove, bio član uredništva službenog glasila "Hrvatskog oglasnog zbora", časopisa "Ideja" i "Kreativne komunikacije". Autor je više opsežnih tekstova u stručnim publikacijama. Sedamdesetih je izradio "Prednacrt" (1970.), "Nacrt" (1974.) i "Prijedlog jugoslavenskog kodeksa lojalnosti u ekonomskoj propagandi" (1976.).

Za svoj stručni rad dobio je brojna priznanja. Od "Hrvatskog oglasnog zbora" dobio je godišnja priznanja 1978. i 1980., a 1982. god. mu je dodijeljeno najveće strukovno priznanje – nagrada za životno djelo "Dušan Mrvoš". "Hrvatski oglasni zbor" dodijelio mu je povodom svoje 40. obljetnice 1999. god. posebno priznanje *Kristalno zvono* za trajan i značajan doprinos razvoju misli i prakse hrvatskog oglašavanja.

U časopisu "Politički zatvorenik" objavio je oko sedamdeset pjesama.

Zbirka *Ja i ti* sadrži pjesme podijeljene u četiri cjeline: "Od rane mladosti", "Pogled kroz bodljikavu žicu", "Ljubavi i prijateljstva"; "Ja i ti". Skupina pjesama "Od rane mladosti" govori o ljubavi i samoći u tuđini, o beznađu u ratnom vihoru, o bespomoćnosti, ali i snazi. "Pogled kroz bodljikavu žicu" je cjelina u kojoj autor na poseban način promišlja i doživljava dane u logoru i zatvoru. Crtrice o različitim

prigodama života i rada, o susretima, proslavama, sjećanjima, nadama i dobrim željama autor sabire u skupini pjesama "Ljubavi i prijateljstva". A u pjesmama koje su sabrane pod naslovom "Ja i ti", autor govori o svojoj ljubavi prema supruzi, djeci, obitelji – oni čine smisao njegova života.

U šetnji Kalelargom

15. listopada sudionici manifestacije "Loparska noć" krenuli su na jednodnevni izlet put Zadra. Ovaj već tradicionalni izlet (dosad su posjetili "Jesen u Lici", Lošinj, Krk, vrelo Gacke) mali je znak zahvalnosti koji organizatori "Loparske noći" daruju svim sudionicima te manifestacije jer se zahvaljujući njihovom trudu, volji i pomoći ona uspješno održava iz godine u godinu.

Iako se na početku puta činilo da će

"POZIVNICA"

im bura poremetiti planove, bez ikakvih su problema oko 11,00 h stigli u Nin gdje su obišli nekoliko njegovih poznatih kulturno – povijesnih lokacija, a zatim su krenuli u Zadar. S vodičem su obišli crkvu sv. Donata, rimski forum, katedralu sv. Stošije, te dvije poznate zadarske atrakcije smještene na rivi, tzv. "Morske orgulje" i "Pozdrav Suncu".

"Morske orgulje" izvedene su po projektu arhitekta Nikole Bašića; čini ih nekoliko redova stepenica koje se spuštaju prema moru, a protežu na sedamdesetak metara obale. Ispod njih je ugrađeno 35 cijevi različitih dužina, promjera i nagiba, iz kojih izlazi zvuk - morem potisnuti zrak.

"Pozdrav Suncu" sastoji se od tri stotine višeslojnih staklenih ploča postavljenih u istoj razini s kamenim popločenjem rive u obliku kruga promjera 22 metra. Ispod staklenih ploča nalaze se foto-naponski solarni moduli preko kojih se ostvaruje simbolična komunikacija s prirodom, ovdje sa suncem (svjetlom), kao kod morskih orgulja s morem (zvukom). Čarolija je upravo u tome što se istovremeno s, kako kažu, "najljepšim zalaskom sunca na svijetu" uključuju i rasvjetni elementi ugrađeni u krugu te po posebno programiranom scenariju stvaraju prekrasnu svjetlosnu igru u ritmu valova i zvuka obližnjih morskih orgulja.

Obilazak su naši izletnici završili ručkom, a nakon toga imali su i nešto slobodnog vremena za šetnju Kalelargom i kavu na zadarskoj sunčanoj "špici". U Jablanac su stigli u večernjim satima, s pregršt lijepih dojmova i nadom da će im ovako zabavno biti i sljedeće godine – gdje god išli.

Kreativna decoupage radionica

Centar za kulturu Lopar organizirao je u prostoru DVD – a Lopar od petka 28.10. do ponedjeljka 31.10. decoupage radionicu (salvetna tehnika) pod vodstvom gđe Vesne Stipanović iz Zagreba. Sudjelovalo je 20 polaznica, a većina njih već je imala priliku upoznati gđu Vesnu jer je nekoliko njezinih radionica održano u Loparu prijašnjih godina i među polaznicama uvijek iznova postoji interes za nastavkom i učenjem novih tehnika.

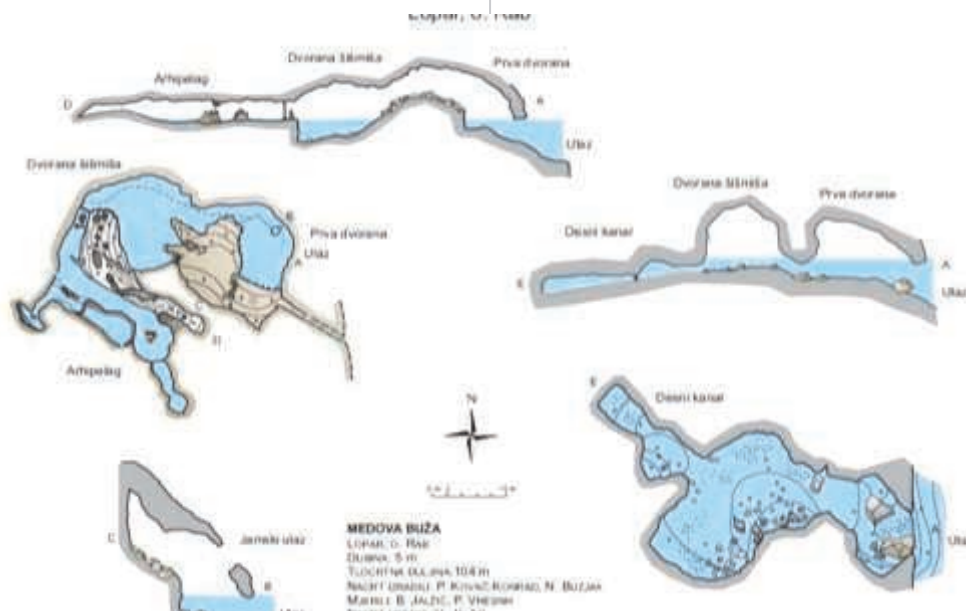
Ovoga puta radionica je bila organizirana tako da polaznice mogu naučiti mnogo tehnika u čak nekoliko različitih područja decoupagea: upotreba rižinog papira i medaljoni, "bakine" i klasične božićne kuglice, pittorico na drvu, izrada nakita u decoupageu, te ukrašavanje boca. Tako su rižin papir, decoupage papir i salvete s različitim motivima pomoću posebnih ljepljivih, boja, konturpasti i šljokičastih detalja ukrasili naizgled obične stiropor kuglice, plastične medaljone, drvene podloge, boce različitih oblika i nakit prethodno oblikovan iz posebne bijele smjese. Radionica je rezultirala zaista prekrasnim i maštovitim ručnim radovima.

Polaznice su u ugodnom druženju na zanimljiv i kreativan način ispunile nekoliko hladnih jesenskih popodneva i pokazale želju da se tako nešto ubrzo ponovi. Decoupage je svima posebno zanimljiv jer se može primijeniti na mnogo različitih predmeta iz svakodnevnog upotrebe, tako da će polaznice sve tehnike i načine izrade koje su ondje naučile zasigurno prenijeti i na svoje kućne radove.

Veliki projekt: spasiti rapsku lađu od zaborava

U skladu programa Ogranka Matice hrvatske u Rabu, i pod pokroviteljstvom Grada Raba i Općine Lopar, pripremljen je nastavak *Rapskog zbornika* čije tiskanje možemo očekivati do kraja ove godine. Za Lopar je važno istaknuti radove znanstvenih istraživanja Jamine (prve velike špilje na otoku Rabu), Medove buže, geotermijskih značajki područja Lopara i mogućnosti korištenja geotermalne energije, loparske mišnjice (mišićića), ranjivosti obala, rimske keramičke peći u Podšilu, antropoloških istraživanja...

Poseban projekt koji je nastao u sklopu priprema *Rapskog zbornika* je projekt izrade replike rapske lađe, koja se na Rabu prvi put spominje u dokumentima davne 1268. godine.

Zbog financijskih nemogućnosti lokalnih uprava Lopara i Raba da nas prate i u tom plemenitom djelu, potpisali smo Ugovor o financiranju izrade replike rapske lađe s kap. Nikolom Mendrilom, pročelnikom Ureda za pomorstvo Primorsko-goranske županije, uz odobrenje župana Zlatka Komadine.

Nakon prikupljanja ponuda za

izradu 3D dokumentacije i radioničkih listova za izradu replike rapske lađe veličine 8 metara prema maketi koju je izradio doajen brodogradnje u drvu i član MH-a u Rabu, brodograditelj Josip Pičuljan (rođ. 1934. god.), potpisan je ugovor s Tehničkim fakultetom - brodogradnja u Rijeci (Nikša Fafandžel, Tin Matulja i Marko Hadjina).

Istodobno s radovima na pripremi izrade lađe, snimamo dokumentarni film i pripremamo knjigu o rapskoj lađi.

Prema zajedničkom pozivu za sastav povjerenstva za praćenje izgradnje replike rapske lađe, sljedeće institucije imenovale su službeno svoje predstavnike:

1. Grad Rab: Berislav Dumić, predsjednik Gradskog vijeća
2. Općina Lopar: Alen Andreškić, načelnik
3. Ogranak Matice hrvatske u Rabu: Josip Andrić, predsjednik
4. Rapski brodograditelji u drvu: Josip Pičuljan, brodograditelj

5. Pomorski i povijesni muzej PGŽ - a: Nikša Mendeš, kustos

6. PGŽ Upravni odjel za PPV: Nikola Mendrila, pročelnik odjela

7. Lučka kapetanija Bakar: Luciano Keber

8. Pomorski fakultet : profesori Robert Mohović i Renato Ivče

9. Tehnički fakultet : profesor Nikša Fafandžel

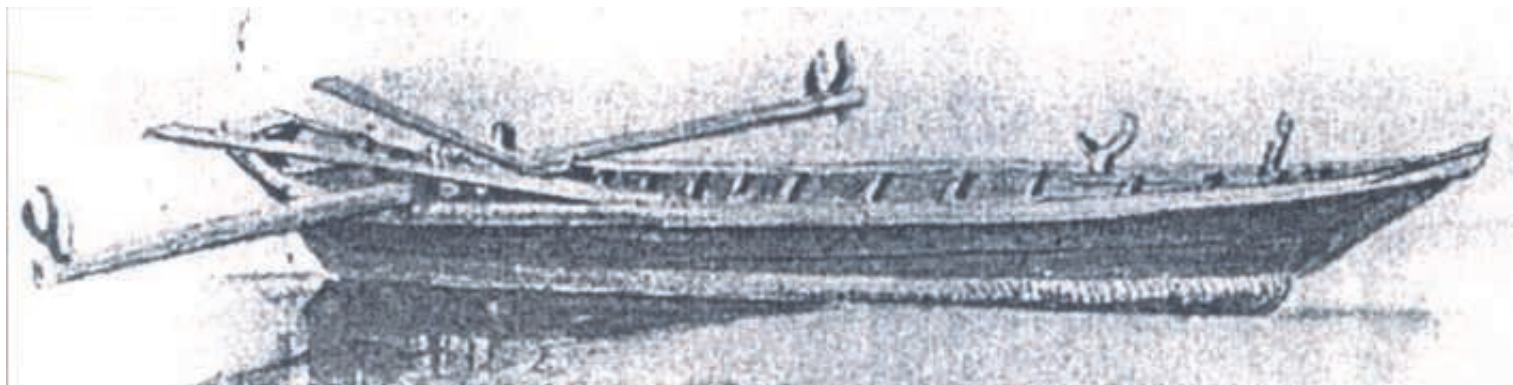
10. TZG Raba: Nedjeljko Mikelić, direktor "Rabske fjere"

11. Ivica Tomulić, nadzorni odbor Ogranka MH u Rabu

Mislimo da bi ovakav sastav mogao odgovoriti svim izazovima projekta. Članstvo u takvom jakom sastavu je čast, ali i velika obveza. Svaki član to treba prihvatiti dragovoljno jer nagrada može biti samo uspjeh projekta, tj. izgradnja replike u prirodnoj veličini.

Ističemo da se dosušivanjem, u proljeće iduće godine u sušioni drva, ipak može stići u Brest ukoliko bude postojala volja i odluka za odlaskom na tu vrijednu svjetsku međunarodnu smotru starih drvenih brodova u Francuskoj u srpnju 2012. god. Projekt je osobno podržala i ravnateljica Ureda HTZ-a u Parizu, gospođa Marina Tomas - Billet koja je usmeno zatražila da se sa svojim uredom uključi u prezentaciju našeg projekta zbog povijesno poznate činjenice da se 15. kolovoza 1807. god., u čast Napoleona, na njegov rođendan, održala regata sa 16 rapskih lađa od kojih je troje prvoplasiranih dobilo i službeno dar. To ljeto su u čast Napoleona i potpisanog mirovnog ugovora u Tilzitu između Francuske i Rusije, na Jadranu održane tri regate u Veneciji, Rabu i Splitu.

Marina Tomas-Billet ističe da se od prezentacije našeg projekta preko

Ureda HTZ - a u Parizu može izvući korist za reklamiranje turizma naše zemlje u Francuskoj.

Autor crteža: Ludwig Hans Fischer

Crtež je objavljen u putopisu Reinharda E. Petermanna; *Illustrierter Fuhrer durch Dalmatien*, Wien 1899. Iz teksta putopisa saznajemo da je crtež nastao na Gornjem melu.

Pripremili: Jasna Vidas-Vidović, Andriano Barčić i Josip Andrić

DJEČJI KUTAK

Kako su moto mrazovi prošle godine izmamili dječje osmijehe

U organizaciji i na prijedlog udruge *FITNES AERO* te moto kluba *MK. RAB*, 23. prosinca prošle godine u jutarnjim su satima predškolsku i školsku djecu u Loparu posjetili i ugodno iznenadili članovi moto kluba *MK. RAB*. Svojim dolaskom uljepšali su djeci predbožićne dane, obradovali ih prikladnim poklonima i izmamili osmijehe na njihovim licima. Svako dijete imalo je priliku slikati se s moto mrazovima, sjediti na njihovim motorima, otplesati božićnu pjesmu u njihovu društvu.

Članovi udruge *FITNES AERO* pokazali su kako je suradnja s različitim klubovima i udrugama moguća te daje pozitivne rezultate. Razvili smo prijateljstvo, svojim donacijama omo-gučili darivanje djece, družili se s djecom i kroz sve to na jedan način obogatili naš društveni sadržaj. Zahvalu dugujemo Općini Lopar koja nas je podržala i pomogla u realizaciji ideje, tetama i učiteljicama iz vrtića i škole koje su nas ugodno dočekale, te svim članovima moto kluba *MK. RAB* i udruge *FITNES AERO* bez kojih ovakav događaj ne bi uspio. Nadam se da ćemo i ove godine djecu razveseliti na isti način.

Za *FITNES AERO* i *MK. RAB*

Dalija Škapul

Partnerstvo roditelja i odgojitelja važno za djetetov kvalitetan razvoj

Da bi dječja sreća bila veća i potpunija, boravkom u vrtiću pripomogli su roditelji u organiziranim vrtićkim radionicama.

Najprije su se u većem broju odazvale mame: Albina Andreškić, Milena Jerkić, Milena Franelić, Tina Sandalić, Nina Jakuc, Martina Jakuc, Vlatka Andreškić, Danijela Tomičić, Josipa Rukavina, Dajana Andreškić, Endži Paparić - Miletić i Manuela Lovrić - Andreškić. One su donijele razne materijale, til, gumbe i sl. pa su zajedno s djecom krojile i šivale krpene lutke i njihovu odjeću. To je djevojčice jako razveselilo jer je njihov *obiteljski centar* postao puno bogatiji.

Zatim smo održale radionicu s očevima koji su svojim predanim radom obogatili *istraživački centar*. Na radionicu je došlo nekoliko očeva: Dalibor Jakuc, Stanislav Franelić, Rafael Kurelić, Robert Paparić, Alen Andreškić i Damir Paparić. Izradili su igru "Slobodan pad loptice" i "Lovi li vas d-d-d-drhtavica?".

19. ožujka obilježili smo "Dan očeva" pozvavši očeve na druženje s njihovom djecom. Na druženje su došla četiri hrabra oca i jedan djed: Vitomir Paparić, Denis Jakuc, Sanjin Paparić, Alen Andreškić i Ante Paparić. Svoju djecu su najprije razveselili jednim čvrstim zagrljajem, a zatim i pričanjem priča, rješavanjem zadataka te natjecanjem u sportskim aktivnostima.

Da bi partnerstvo s roditeljima što bolje funkcioniralo i uspijevalo, roditeljima trebamo dati što više informacija o djetetu, a to možemo na način da posjetimo djetetovu obitelj, da pozovemo roditelja na roditeljske sastanke, individualne razgovore, a isto tako i da organizi-

ramo izlete, druženja, volontiranje roditelja, kreativne i edukativne radionice te da stavljamo obavijesti na oglasnu ploču. Roditelji i odgojitelji bi trebali raspravljati o temama aktualnog razvoja svog djeteta, o svojoj roditeljskoj ulozi i ulozi vrtića u djetetovom razvoju.

Njihovo partnerstvo je jako važno kako bi se dijete moglo razviti u kvalitetnu osobu.

Dijete treba razumjeti, davati mu podršku i slušati što želi reći:

- Nemojte biti nedosljedni. To me zbunjuje i tjera me na to da pobjegnem od svake obveze, a one su sastavni dio života.
- Nemojte vjerovati mojim provokacijama kad govorim i činim stvari koje vas rastužuju. One su sastavni dio odrastanja i prolazne su.
- Nemojte se previše žalostiti kad vam kažem da vas mrzim. Ne mislim ozbiljno, ali bih htio/htjela da vam bude žao zbog onog što ste mi učinili.
- Nemojte obećavati. Možda nećete moći održati obećanje, pa ću izgubiti vjeru u vas.
- Nemojte da moje loše navike obuzmu svu vašu pozornost. To me samo ohrabruje da nastavim s njima.
- Nemojte me razmaziti. Vrlo dobro znam da ne mogu imati sve što želim. Ja vas samo iskušavam.
- Nemojte se bojati biti strogi, ali pravedni. To mi se sviđa. Time pokazujete gdje mi je mjesto i gdje su trenutne granice do kojih smijem doći.

• Nemojte umjesto mene činiti stvari koje mogu učiniti sam/sama. Zbog toga se osjećam kao beba, a mogao/mogla bih vas doživljavati kao slugu.

• Nemojte mi govoriti da ste idealni i nepogrešivi. S takvima je jako teško živjeti. Ne brinite zbog toga što smo malo zajedno. Važno je **KAKO SMO ZAJEDNO**.

• Vi ste moj primjer (uzor, model) u životu. Više učim od primjera, nego od kritike. Čuvajte se ove kombinacije: **DOBAR SAVJET I LOŠ PRIMJER**.

• Ja sam osoba koja uz vašu podršku može neizmjerljivo mnogo.

**Odgojiteljice:
Zdenka Pećarina i Jelena Pićuljan**

DJEČJI KUTAK

Djeca obilježila dan kruha

18. listopada s malim je zakašnjenjem u Loparu obilježen *Dan kruha*. Sudjelovali su učenici OŠ Ivana Rabljanina – Područne škole Lopar i Dječji vrtić "Pahuljica" – Područno odijeljenje Lopar. Djeca su svojim vrijednim rukama, uz pomoć učiteljica, teta i roditelja pripremila razne pekarske proizvode te ih, uz zanimljivu jesensku dekoraciju, izložila u prostoru TZO – a Lopar. Proizvode je blagoslovio župnik, vlč. Frane Brozić, ukazujući djeci i na to kako moramo biti zahvalni Bogu na darovima koje primamo svakodnevno, a uzimamo ih zdravo za gotovo. Nakon blagoslova, svi su okupljeni uživali kušajući još tople krušne poslastice.

Sandra Paparić

SPORTSKE I DRUGE AKTIVNOSTI

"KIDS AEROBIC" oduševio najmlađe

Sportski program pod nazivom "*KIDS AEROBIC*" ("*AEROBIK ZA DJECU*") od prošle jeseni dobio je svoje nove male sportaše. Program je osmišljen tako da sadrži elemente svih sportova povezanih u jednu cjelinu i da djeci bude zanimljiv. Tijekom jednog sata treninga djeca vježbaju s raznovrsnim rekvizitima: trakama, pilates loptama, bučicama, kolotovima i sl., a uče i tehnike borilačke vještine *TAE-BO obrana*, radeći tako na cjelokupnoj kondiciji, spretnosti i snazi organizma.

Djeca su pokazala veliki interes i želju za redovitim treninzima, te njihovi rezultati ukazuju na kvalitetu ovog sporta. Uspjeh treninga ogleda se i u činjenici da djeca na treninzima uspijevaju pridobiti koncentraciju, pažnju, te osjećaj odgovornosti prema sebi i drugima.

Ovom prilikom pozdravljam sve svoje male sportaše i sve one koji nam se žele pridružiti, te pozivam roditelje da podrže djecu u sportskim aktivnostima ovog oblika, a ja kao trenerica obećajem svim polaznicima ubuduće još više novih programa vezanih za *Kids Aerobic*!"

Dalija Škapul

Sport i humanost = Fitnes aero

9. travnja ove godine članice udruge *FITNES AERO* sudjelovale su na humanitarnom događaju pod nazivom "Ponovni korak" i rado pokazale kako dobra volja čini čuda. Ovoga puta naša uloga bila je vratiti osmijeh na lice Zlatku Čauševiću, stradalome motoristu. Na poziv naših dragih prijatelja iz moto kluba *M.K. RAB* koji su cijeli događaj osmislili, i mi smo se kao udruga odlučili priključiti. Članice udruge pekle su "šuljčice" i tako smo jednim malim djelom svoju donaciju i vrijeme darovali Zlatku kojemu je pomoć u bilo kojem obliku sada najpotrebnija. Sretne smo i ponosne jer smo kao tim uvijek spremne pomoći.

Zato ću s pravom reći:

SPORT I HUMANOST = FITNES AERO.

"Loparski tići" na Poljudu

Po planu i programu škole nogometa "Loparski tići", u 2010/11. god. predviđen je jednodnevni izlet i posjet nogometnom nadmetanju. Kako su polaznici škole nogometa navijači Hajduka, odluka je pala na Poljud i prvo-ligaški ogled Hajduka i Karlovca. Odlučili smo se za ovaj posjet znajući da će to biti utakmica bez rizika, a poznavajući neprimjereno divljanje navijača na našim ostalim stadionima. Djeca su ideju prihvatila s oduševljenjem.

Obavili smo razgovor s roditeljima djece i obavijestili ih o itinereru putovanja. Krenuli smo u subotu, 16. travnja ove godine autobusom putničke agencije *Autotrans* te se usput zaustavili u Zadru. U autobusu smo s djecom razgovarali o sportskim uspjesima Zadrana i podsjetili se na velikane hrvatskog sporta poput košarkaša Krešimira Ćosića i ostalih. Posjetili smo sportsku dvoranu na Višnjiku, fotografirali se i pogledali bazenski kompleks u neposrednoj blizini tzv. "Peke". Od 12,00 – 13,00 h imali smo rezervirani termin za trening na pomoćnom igralištu NK Zadar te se ovom prilikom zahvaljujemo Rafaelu Sušiću koji nam je izašao ususret i pomogao nam oko organizacije treninga. Kako su se djeca iscrpila i ogladnila, svi smo zajedno ručali i okrijepili se u obližnjem ugostiteljskom objektu.

Potom je slijedio put do Splita i prvoligaški ogled Hajduka. Što smo se više približavali Poljudu, atmosfera u autobusu bila je sve užarenija uz navijačke pjesme i gromoglasno navijanje. Prije samog

početka susreta posjetili smo *shop centar* na Poljudu te nakupovali navijačkih rekvizita. Oduševljenje je došlo do vrhunca ulaskom u "poljudsku školjku". Spiker na stadionu pozdravio je naš posjet što je Torcida popratila pljeskom. Hajduk je odigrao susret i razočarao nas rezultatom po tko zna

koji put, ali to nije poljuljalo ljubav koju gajimo prema ovom klubu. Iz Splita smo krenuli na trajekt za Rab u 24,00 h.

Ovo putovanje ostavilo je na nas pozitivne utiske, ali su djeca zadovoljna ne samo time nego i kompletnim programom škole nogometa što pokazuju svojim zalaganjem. Svega ovoga ne bi bilo bez velike pomoći Josipa Borića i Ministarstva mora, prometa i infrastrukture koje je prepoznalo naš dvogodišnji program i financijski nas sve ovo vrijeme pratilo. Nadamo se da na ovome nećemo stati i da će lokalna zajednica kao i svi sportski djelatnici u Loparu pripomoći u realizaciji ovakvih projekata.

Igor Tomičić

Malonogometni turnir veterana Mala gospa - Lopar 2011.

U tradicionalnom malonogometnom turniru veterana povodom Male Gospe u Loparu 02. – 04. rujna, ove je godine sudjelovalo 8 ekipa: *Lopar*, *Jež* (Rab), *Mlinari – Tunera* (Rab), *Kolan*, *Kuća odmetnika* (Split), *Lavanda* (BiH), *Hrvatski vitezovi* (Posedarje), *International* (Karlovac). Prvo mjesto osvojila je ekipa *Lavanda* (8.000 kn), drugo mjesto *Kuća odmetnika* (4.000 kn) i treće mjesto ekipa *Lopar* (2.000 kn). Najboljim igračem turnira proglašen je Enes Sarkić (iz ekipe *Lavanda*), najboljim strijelcem Asmir Pašagić (također iz ekipe *Lavanda*), a najboljim vratarom Marin Mušćo (ekipa *Lopar*).

Marin Mušćo

SPORTSKE I DRUGE AKTIVNOSTI

Moto susret 2011.

M.K.RAB je 10. rujna, drugu godinu zaredom organizirao moto susret u Loparu. Sudjelovalo je 300 - tinjak motorista, članova raznih klubova iz Hrvatske, Slovenije, Austrije, Njemačke, Bosne, Švicarske, Češke, što dovoljno govori o popularnosti koju je ovaj moto susret stekao u tako kratko vrijeme. Susret je bio humanitarnog karaktera i novac je prikupljen za pomoć u liječenju stradalog motorista. Zabavni program i dobra atmosfera uz još bolju muziku u šatoru trajali su sve do jutra.

M.K. RAB
Goran Škapul

Održano natjecanje u udičarenju

22. listopada ŠRD Lopar organiziralo je u akvatoriju Lopara tradicionalno memorijalno natjecanje u udičarenju "Šime Petričić - Lazo". Natjecanje je trajalo od 10,00 do 16,00 h. Uхваćeno je cca. 20 kg ribe. Prvo mjesto osvojili su: Ivan Matahlija i Ante Matahlija, drugo mjesto: Mario Paparić i Bruno Lazarić i treće: Kabil Mujkić i Nenad Matahlija. Najveću ribu (kapitalac) ulovio je Mario Paparić; bio je to arbun od 67 dkg. Nakon proglašenja pobjednika, sudionici natjecanja nastavili su druženje uz roštilj.

ŠRD LOPAR
Dario Ivčec

ZAVIRIMO U GEOLOŠKU I ARHEOLOŠKU POVIJEST LOPARA

Arheološko blago u turističkoj ponudi

Lopara

Posljednjih nekoliko godina TZO Lopar intenzivno radi na obogaćivanju turističke ponude mjesta. Napravljeno je nekoliko projekata koji bi trebali dati novu dimenziju u produžetku sezone i motivirati turiste da se uvijek iznova vraćaju. Među njima je i projekt *Geopark*, koji još nije do kraja definiran jer se ne zna pravni okvir funkcioniranja. Međutim, staze na terenu su već poznate široj populaciji i ima upita od agencija, ljubitelja dostrukovnih krugova. Projekt *Transverzala botana* je napravljen i kao da čeka bolje dane, odnosno financijsku injekciju koja bi potaknula realizaciju.

Ove se godine krenulo sa stručnim vođenjem turista pod tematskim nazivom: "Zavirimo u geološku i arheološku povijest Lopara", i to svakog četvrtka u trajanju od oko tri sata. Bilo je govora o botanici i povijesti mjesta. Interes je u početku bio mali, ali je tijekom ljeta porastao, tako da je zadnjih mjesec dana redovito dolazilo oko dvadesetak ljudi s područja cijelog otoka. Bili su to mahom stranci koji su pokazali veliki interes za upoznavanjem otoka na kojem borave. Tu praksu bi trebalo nastaviti, nadograditi je novim sadržajima te pripremiti stručnu literaturu. Veseli činjenica da Lopar zaista obiluje zanimljivim detaljima iz prošlosti. To bogatstvo našeg zavičaja trebalo bi sakupiti u *Loparskom zborniku* ili ga prezentirati na DVD-u. Puno toga još leži zakopano pod našim nogama ili raste u nekom grmlju, nedostupno našim očima. A ljudi su radoznali, sve više se kreću, vole nepoznato, ono čega doma nemaju.

Najnovija stvar koju zajednički

privode kraju TZO Lopar i IRC Rab, je izrada arheološkog panoa sa klupama na lokalitetu Zidine. Pano veličine 120x100 cm će biti postavljen uz ostatke rimskih zidina. Osnovu rada predstavljaju rezultati dosadašnjih istraživanja struke, te nalazi na terenu. Sam arheološki lokalitet, koji je privremeno zaštićen, obuhvaća otprilike 40 000 m² površine. Radi izdašnog i kvalitetnog izvora pitke vode na tom lokalitetu život je krenuo prije 10 000 godina. Izvoru gravitiraju 4 odvojene gradine iz paleolitika i neolitika. Život se ondje u kontinuitetu održavao do današnjeg dana. Sama priprema i odabir materijala za pano je gotova i predana na razmatranje u TZO Lopar. Tekstovni materijal i dizajn su radili stručni timovi u Haleu, Padovi i Oxfordu. Izrada arheološkog panoa Zidine bi trebala potaknuti struku na opširnija istraživanja, odgovorne na zaštitu takvih lokaliteta, te privredu na materijalnu potporu projektima koji nas prezentiraju u svijetu. Uložena sredstva i vrijeme vratit će se višestruko.

Ivo Olip

Izlet kroz Loparsku geološku prošlost

U okviru spomenutog malog projekta "Zavirimo u geološku i arheološku povijest Lopara", ove smo ljeto u Turističkoj zajednici postavili *geo - archeo* stol sa raznim stijenama, organizmima i artefaktima uz pomoć kojih smo zainteresiranima opisivali nastanak našeg otoka i koje su ga sve civilizacije pohodile. Nakon toga krenuli bismo do autokampa kao po-lazišne točke vođenja geoparkom. Prešli bismo potok iz kojeg je još šezdesetih godina tekla voda slijevajući se u more i tu već počinje priča...

Kroz borovu šumu put nas je vodio do Jamine i "visećeg jezera", magičnog karbonatnog otvora koji pobuđuje znatiželju svojom zagonetnošću, legendama i speleološkim izvješćima. Tu smo nailazili na najmlađe stijene, tzv. breče iz ledenog doba. Put nas je dalje vodio malim kanjonom do visoravni osušenog jezera u kojem su još u svibnju skakutale žabe. Uz strmju liticu penjali smo se do

ZAVIRIMO U GEOLOŠKU I ARHEOLOŠKU POVIJEST LOPARA

pećine gdje smo se uz prekrasnu panoramu vraćali u geološku i arheološku povijest Lopara. Do ovog dijela je i vegetacija vrlo zanimljiva i raznolika, primjerice: vučja mlječika, kupina drača, smreka, bor, crnika, a kušali smo i njihove plodove.

Izlaskom iz spilje koja je sama po sebi atrakcija, išli smo dalje "putem liburnskih grobova" (humakatuluma). S ove visoravni vide se tri liburnske gradine omeđene kamenim zidovima, u njihovoj pozadini kameni humci sa otvorom u sredini, iza njih čistine na kojima se odvijao liburnski život u vremenu željeznog doba. Zatim smo išli uz suhozid gdje je jedan čovjek iz Supetarske Drage sagradio za sebe "oazu mira", posadio masline i povrće, napravio duboki bunar obložen bijelim kamenom i obnovio suhozid pa vikendom tu odmara dušu. Ova slika posjetioce je svaki put impresionirala.

Tako smo dolazili do "zelenih vrata" i put nas je dalje vodio do najljepšeg mjesta geoparka - Fruge, bujične jaruge, crvene zemlje, boksita, željeznog oksida, gline, vapnenica; kontrast u odnosu na prethodni kamenjar. Ljude zadržuje raznolikost pejzaža visokih piramida nastalih erozijskim procesom u kojima se nalazi još i paleo tlo, tzv. fosilizirana flora, i zato su se ondje najduže zadržavali, sjedili i uživali u crvenilu pejzaža. Krećući dalje prema jugoistoku na velikoj ravnici nailazili smo na vinograde, stabla smokve, a na kraju staze je jezerce s lopočem i četverolisnom djetelinom, ribama, žabama i kornjačom. Vraćali smo se natrag vijugavim, "rimskim putem" uz prekrasnu panoramu Lopara, Crnike i Livačine. Ovdje najviše dolazi do izražaja geologija tla, najbolje se kroz skelete organizama vidi starost stijena i nastanak antiklinale Kamenjaka, a postavljeno je i

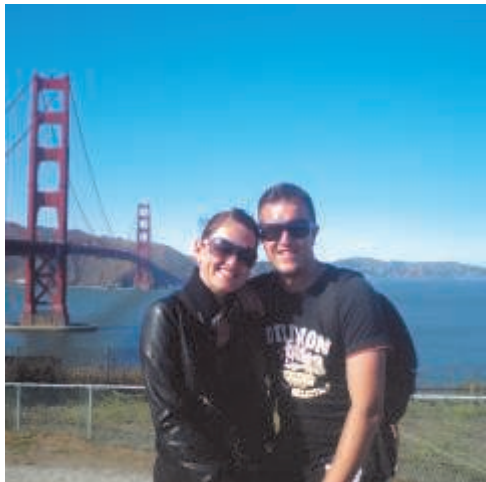
nekoliko geoloških tabli na 4 jezika. Nailazili smo na nekoliko boksitnih džepova, bijeli mramor i svakojake breče. Svatko bi uzeo po koji kamenčić za uspomenu i lijepo sjećanje na geopark 1.

Šetnja ovom stazom trajala je oko 3 sata sa dvije pauze, ali u ovako lijepom krajoliku, umor se ni ne osjeti. Posjetioци geoparka bili su ljudi različitih profila i struka, od visokoobrazovanih do prirodnjaka i djece koji su najradoznaliji. Nisu učili samo oni od nas već smo i mi njihovim pitanjima mnogo naučili i to je izazov ovakvih stručnih vođenja: uzajamna edukacija i poštivanje. Najčešća pitanja gostiju su: Zašto se geopark ne predstavlja turistima intenzivnije? Zašto je ukinut geopunkt? Kako je nastao geopark? Tko ga održava? Kako ga financijski podržavamo? itd. Bilo je turista različitih nacionalnosti i dosta Rabljana. Ovako ljudi zavole otok na drugačiji način, drugačije o njemu pričaju i takvog ga promoviraju u svijetu.

Intencija svih nas mora biti neprestano osmišljavanje kako s interesnim skupinama ljudi (geologija, arheologija, botanika, podmorje itd.) produžiti turističku sezonu, kroz valorizaciju naše prirodne i kulturne baštine te zainteresirati i educirati mlade naraštaje. Ovom prilikom apelirao bih i na iznajmljivače da upućuju svoje goste na geopark jer im se tako otkriva druga dimenzija otoka, pogotovo kad je vrijeme loše. Isto tako, dužnost nam je preko zime održavati geostaze i geološke table. Projekt *Geopark* je nastao kako bismo postali svjesni njegove vrijednosti pa ga onda zaštitili, održavali, koristili i znali ga promovirati.

Ovdje je bila riječ o geoparku "Premužićeva 1" (Lopar-Matkići) u dužini od 8 km i sa 14 opisnih tabli.

Mirko Paparić - Banov

Američki san

Sunce, more, kupanje i izležavanje na plaži - prosječno je ljeto svakog studenta koji koristi svoje slobodno vrijeme da se makne od svakodnevice fakultetskih obveza i učenja. A što biste rekli na mogućnost da to vrijeme provedete negdje drugdje, negdje o čemu ste dosad samo mogli sanjati ili gledati u filmovima? Primjerice, da ljeto provedete u Americi, radeći u Miamiu u nekom otmjenom restoranu, ili prodajući ulaznice u Grand Canyonu? E, pa i to je moguće, ako imate pravu informaciju. Ja sam je imao i sad je želim podijeliti s vama. Ovo je moja priča....

Kao i svaki student, svoje slobodno vrijeme pokušavaš organizirati najbolje što možeš, a da se pritom uspješ odmoriti, zabaviti i po mogućnosti nešto zaraditi, pogotovo ljeti, jer svi znamo da je studentska kuna ipak najvrijednija kuna u državi. Tako sam i ja planirao svoje ljeto provesti doma, radeći u našem klasičnom ljetnom tempu, konobareći negdje okružen dobrom starom ekipom. Međutim, do mene je došla informacija da postoji program koji studentima omogućava da ljeto provedu radeći u Americi, što se meni na prvi pogled činilo nedostižnim. Proučavajući uvjete potrebne da bi se pristupilo tom programu, shvatio sam kako bi mi to mogla biti

životna prilika da otputujem negdje tamo daleko i upoznam neki novi svijet. CCUSA je internacionalna agencija sa sjedištem u Sausalitu u Kaliforniji i uredima diljem svijeta koji studentima omogućavaju legalan rad u Americi. Naš centralni ured nalazi se u Rijeci, a osim Rijeke, i ostali veći gradovi po regijama pokriveni su studentima koji prezentiraju program ostalim zainteresiranim studentima (gdje sam nakon povratka i ja bio izabran kao jedan od njih).

Agencija nudi nekoliko vrsta programa, među kojima su *Camp Counselor*, te najpopularniji *Work and Travel* program, na kojem sam i ja bio. Ukratko, *Camp Counselor* je program namijenjen studentima koji žele provesti ljeto radeći u popularnim američkim kampovima za djecu. To je idealna prilika za studente pedagoškog, filozofskog, kineziološkog ili fakulteta sličnih usmjerenja, a koji u struci imaju rad s djecom.

Većina studenata se ipak odlučuje za *Work and Travel* program, zbog iskustva nevjerojatnog izazova koji taj program predstavlja: radi se određeni peiroad na nekom mjestu, a po završetku radnog perioda imate pravo mjesec dana putovati po cijelom teritoriju SAD-a! Postoje dvije varijante programa: da vam agencija nađe posao ili da ga nađete sami. Većina studenata bira opciju da posao nađu sami, jer ako im se u kojem slučaju posao ne sviđa, imaju ga pravo promijeniti bez ikakvih problema, dok kod prve opcije to nije slučaj. Sve detalje o programima možete provjeriti na www.ccusa.hr ili na Facebook grupi *CCUSA Croatia*.

Mnoge studente u samom početku zbunjuje koncept programa, ali on je zapravo vrlo jednostavan – kao kad bi željeli doći kod nas na Jadran i tražiti posao, a nakon što

ga odrade ostaju neko vrijeme kako bi putovali, zabavili se, upoznali zemlju, ljude, običaje. Agencija je tu da im omogući legalan ulazak u zemlju, te svu potrebnu dokumentaciju.

Ipak, moram priznati da treba imati hrabrosti upustiti se u jedan ovakav izazov, ali znate onu poznatu - "*tko ne riskira, ne profitira*!"

Nakon kratkog razmišljanja odluka je pala – moja draga i ja idemo u Ameriku! Nakon prijave i svega ostalog što je bilo potrebno za odlazak, upoznali smo još jednu ekipu koja je krenula u istu avanturu kao i mi, te smo se zajednički ulovili istraživanja: gdje bismo išli, što bismo radili, kuda bismo sve htjeli putovati... Tako smo se odlučili za Ocean City u državi Maryland, gdje smo preko interneta (još dok smo bili doma) uspjeli dobiti posao u jednom restoranu. Kako se termin odlaska bližio, napetost je počela rasti, a da ne govorim da mi je to bio prvi let u životu! Ispiti na faksu su se munjevito polagali kako bismo bezbrižno mogli otići. Nakon odrađenih sastanaka, imali smo i onaj zadnji u Zagrebu gdje smo dobili sve detaljne informacije kako se ponašati i koje su procedure kada sletimo na američko tlo. Na tom je sastanku bilo preko 300-tinjak studenata i to me jako iznenadilo, jer sam se uvjerio koliko je to zapravo popularan program, a za koji se u mom kraju baš i nije znalo.

Nakon psihičke i fizičke pripreme, došao je i taj dan. Pozdravili smo se s rodnim krajem, rodbinom i prijateljima te krenuli put Budimpešte odakle smo imali avion za London, pa za New York. Dok se avion dizao u nebo, uz neopisivo uzbuđenje pratio me pomalo i osjećaj tuge znajući da neću tako skoro kročiti na ovo tlo, vidjeti

PUTOPISNA BILJEŠKA

svoju obitelj i prijatelje. Ali eto, na to sam se odlučio, pored sebe sam imao svoju Martinu i nove prijatelje pa smo svi skupa to nekako lakše prebrodili. Let je prošao super! Stigli smo u London, na ogroman aerodrom od kojeg zastaje dah, gdje smo se, nakon nekoliko sati pauze, uspjeli ukrcati na avion za New York. Držeći kartu u ruci, još uvijek nisam vjerovao gdje idem... Nakon 8 sati leta, vremenske razlike, napetosti i iščekivanja, kotači aviona napokon su dotakli tlo JFK-a, najvećeg aerodroma na svijetu! Stigli smo!

Odradili smo proceduru za ulazak u zemlju te krenuli za Ocean City, gdje ćemo provesti 3 mjeseca radeći u restoranu, a nakon toga putovati po SAD - u. Od trenutka kad smo ušli u avion u Budimpešti, moj "novi" materinji jezik je bio engleski i moram priznati da čovjek sam sebe iznenadi kako se brzo "prešalta". Busom smo došli do OC-a: predivan mali turistički gradić, uz ocean, s plažom kojoj se ne vidi kraj (iako se može sakriti pred našom Rajskom plažom ili Livačinom). Smjestili smo se, prošetali da vidimo gdje smo to došli i posjetili restoran u kojem smo trebali raditi kako bi se dogovorili. Ljudi su bili dragi, a ja sam imao osjećaj kao da sam teleportiran u neki američki film: doslovno sve ono što sam gledao u filmovima, sada je oko mene.

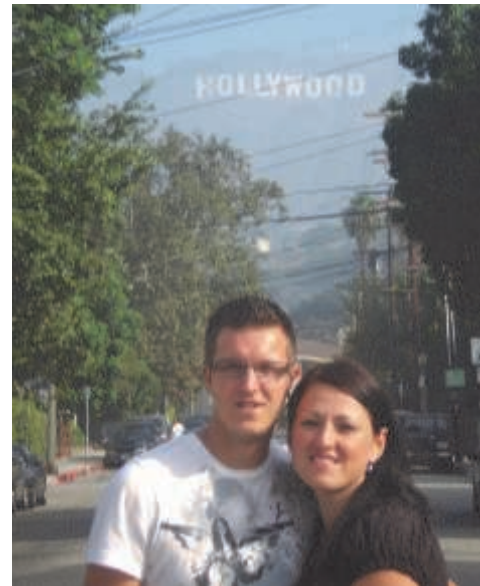
Tri mjeseca smo proveli radeći u dva restorana, upoznali se i radili sa studentima iz cijeloga svijeta, sklopili mnoga prijateljstva koja traju i danas, nakupili dolara na računu i živjeli s ekipom u kući gdje su se skoro svaku večer održavala druženja, ljetne fešte i ljudi provodi koje vidate samo u filmovima. Nakon odrađena tri mjeseca, došlo je na red i ono što smo svi željno iščekivali - putovanje po SAD-u koje smo uredno planirali cijelo ljeto. Pozdravili smo se sa svojom ekipom i moram priznati da rastanak nije bio nimalo lak; 3 mjeseca ipak nisu malo, s njima smo živjeli i radili 24 sata dnevno.

A onda smo krenuli u avanturu života... Mjesec dana putovali smo po Americi proživljavajući svakakve zgode i nezgode, posjetili smo Virginiju Beach, Washington, Miami, Los Angeles i Hollywood, San Francisco, Las Vegas, Grand Canyon, Philadelphiu, slapove Niagare, Toronto u Canadi i šećer na kraju, najljepši grad na svijetu – NEW YORK.

Prisjetit ću se ovdje samo jedne crtice s putovanja: ujutro sam bio u Hollywoodu, stajao pored onog čuvenog znaka, a navečer sam sjedio u loži Ceaser's Palace-a u Las Vegasu slušajući legendarnu Cher!

Toliko o putovanju – bilo je zaista fantastično, neopisivo, neprocjenjivo!

Doma smo se vratili prepuni dojmova, emocija i kojekakvih priča o kojima bih mogao napisati knjigu! To je bilo naše prvo ljeto u Americi. Prošlo ljeto ponovno smo se vratili na program, ovaj put zreliji, pametniji i sigurniji jer smo otprilike znali što možemo očekivati. Izabrali smo potpunu suprotnost od onoga prijašnju godinu - Atlantic City kojeg zovu

obalni Las Vegas. Radili smo u Trumpovom casinu, a posebno ponosnim učinilo me i to što smo radili za jednu od najvećih modnih kompanija - Ralph Lauren! Proveli smo još jedno nezaboravno ljeto i vratili se doma ponovno bogatiji za iskustvo o kojem smo doma mogli samo sanjati.

Ovo je priča studenta iz susjedstva, studenta koji je sanjao i maštao o nečemu novom, drugačijem, studenta koji je proveo skoro godinu dana radeći i putujući po Americi, upoznao mnoge nove ljude, kulture, posjetio mnoge gradove, muzeje, koncerte, usavršio engleski do perfekcije, stekao radno iskustvo koje će mi danas, sutra jako puno značiti u životu, i ono što je meni najbitnije - izgradio sebe, jer sam bio dovoljno hrabar uzeti kofer i otići u daleku, nepoznatu zemlju, a vratiti se bogatiji znanjem i iskustvom.

Da, slobodno mogu reći, živio sam američki san... i još ga sanjam, iako daleko, u toplini svoga kreveta i doma.

A doma je ipak najljepše...

Zoran Jakuc

SANJARI

*Za svoje i tuđe živimo radosti,
jedini to cilj našeg je postojanja
pa svaki korak i riječ i htijenje
uvijamo vječno u ogrtač sanja.*

*Sanjari mi smo pod plaštem zvijezda,
dok dišemo ko ribe posve nepokretni.
Nasmijemo se kad se drugi smiju
i sretni smo kad su drugi sretni.*

Tomislav Pećarina, 1950.

*(iz zbirke pjesama *Ja i ti*)*

IMPRESSUM

Izdavač

Općina Lopar

Za izdavača

Alen Andreškić

Uredništvo

Marin Mušćo

Sandra Paparić

Grafička obrada

Emanuel Pirić

Mario Gabrić

(www.mariogabric.com)

Lektorirala

Sandra Paparić

Tisak

Grafički zavod Hrvatske

Naklada

800

Izdavanje

studeni 2011.